

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

**Економічний факультет
Кафедра фінансів і кредиту**

Оцінка фінансового стану суб'єктів господарювання

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Виконав: студент 4 курсу, групи 472,
денної форми навчання,
спеціальності 072 “Фінанси, банківська
справа та страхування”
Кобидов Євгеній Ігорович _____

Керівник: доцент кафедри фінансів і
кредиту
Марусяк Наталія
Леонідівна _____

*До захисту допущено
на засіданні кафедри
протокол № 15 від 30 травня 2023 р.
Зав. кафедрою _____ проф. Нікіфоров П.О.*

Чернівці – 2023

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні аспекти оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання	
1.1. Зміст та методика оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання	6
1.2. Характеристика принципів, видів та прийомів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання	13
Розділ 2. Оцінка фінансового стану ТОВ «Меблі Сіті»	21
2.1. Характеристика майна товариства та джерел його формування	21
2.2. Аналіз ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості торгівельного підприємства	30
2.3. Аналіз ділової активності та фінансової результативності діяльності ТОВ «Меблі Сіті»	34
Розділ 3. Шляхи удосконалення оцінки фінансового стану ТОВ «Меблі Сіті» для підвищення ефективності його діяльності	40
3.1. Зарубіжний досвід оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання	40
3.2. Основні методи поліпшення фінансового стану торгівельного підприємства	46
Висновки	53
Список використаних джерел	58
Додатки	

ВСТУП

Нині в умовах ринкової економіки ділова активність, фінансова стійкість та платоспроможність підприємств визначає доцільність їхньої діяльності в майбутньому, служить запорукою фінансової привабливості для зовнішніх інвесторів та контрагентів щодо фінансово-господарської діяльності. У зв'язку з цим, важливого значення набуває оцінка фінансового стану діяльності суб'єкта господарювання.

Актуальність обраної теми дослідження зумовлена тим, що фінансовий стан суб'єкта господарювання залежить від ефективного використання сировини, матеріальних, трудових, фінансових ресурсів та іншого. Сповільнення реалізації, погіршення якості продукції негативно впливають на діяльність підприємства. Фінансовим менеджерам необхідно постійно здійснювати аналіз показників фінансового стану, вишукувати резерви підвищення ефективності.

Погіршення фінансового стану суб'єкта господарювання може бути викликано різними причинами. Тому способи його покращення, відповідно, мають розроблятися з урахуванням індивідуальних особливостей кожного підприємства.

Питання оцінки фінансового стану господарюючого широко висвітлено як у вітчизняній, так і в зарубіжній літературі з економічного та фінансового аналізу, фінансового менеджменту та корпоративних фінансів. Однак їх вивчення показує, що в даний час між вченими-економістами не вироблено єдиної думки на трактування поняття фінансового стану господарюючого суб'єкта. Це факт ускладнює побудову універсальних практичних методик оцінки фінансового стану, оскільки суть поняття визначає кінцевий результат аналізу

Вагомий внесок у розробку теоретичних і методичних аспектів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання внесли вчені-економісти: Л. Д. Білик, Ф. Ф. Бутинець, В. М. Івахненко, К. В. Ізмайлова, Л. А. Лахтіонова, Є.

В. Мних, А. М. Поддєрьогін, В. В. Сопко, О. О. Терещенко, С. І. Шкарабан та ін. Питання оцінки фінансового стану підприємств розглядалися у працях зарубіжних науковців і практиків, зокрема: М. Р. Метьюса, Д. Міддлтона, Ж. Рішара, Д. Стоуна, Е. Хелферта, А. Д. Шеремета та ін. Проте в сучасних умовах існує необхідність розроблення єдиної методики оцінки фінансового стану з метою адаптації до вітчизняних умов господарювання. Значною мірою це зумовлено особливостями становлення ринкової економіки в Україні, адаптацією до міжнародних стандартів економічної діяльності.

Різноманітних тлумачень сутності фінансів суб'єктів господарювання, оцінювання їх фінансового положення є основною причиною відсутності єдиної думки щодо групування та розрахунку показників оцінки фінансового стану. Тому віддаючи належне науковим доробкам вітчизняних та зарубіжних вчених, слід відзначити, що проблема удосконалення оцінювання фінансового стану суб'єктів господарювання, особливо в умовах стрімких ринкових перетворень, потребує подальшого науково-практичного дослідження і пошуку нових шляхів її вирішення.

Таким чином, метою кваліфікаційної роботи є розгляд основних теоретичних аспектів проведення оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання та формування на основі результатів такої оцінки висновків щодо покращення фінансового стану.

Досягнення поставленої мети зумовило вирішення наступних **завдань**:

- вивчення змісту та методики оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання;
- характеристика принципів, видів та прийомів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання;
- оцінка фінансового стану ТОВ «Меблі Сіті»;
- визначення шляхів удосконалення оцінки фінансового стану для підвищення ефективності діяльності ТОВ «Меблі Сіті».

Об'єктом дослідження є – результати фінансово-господарської діяльності ТОВ «Меблі Сіті» та методика оцінки його фінансового стану.

Предметом дослідження є фінансовий стан суб'єкта господарювання.

Методологічною основою представленої роботи стали роботи низки вітчизняних і зарубіжних науковців у сфері корпоративних фінансів, методики оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання.

У процесі вирішення поставлених завдань нами були використані методи аналізу та синтезу для узагальнення результатів, статистичні методи, методи фінансового аналізу, зокрема горизонтальний аналіз, порівняльний аналіз, вертикальний аналіз, метод фінансових коефіцієнтів, середніх величин, аналізу впливу факторів.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалаврського рівня вищої освіти включає такі складові: вступ, основну частину, висновки. Результати бакалаврського дослідження викладені на 57 сторінках, список використаних джерел включає 48 найменувань. Робота містить 18 таблиць, 9 рисунків та 4 додатка.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1. Зміст та методика оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання

У новому тлумачному словнику української мови слово «методика» трактується як «сукупність взаємозв'язаних способів та прийомів доцільного проведення будь-якої роботи» [27, с. 617]. Л. А. Лахтіонова має іншу думку з приводу методики аналізу: «Практичним додатком до методу фінансового аналізу як науки виступає його методика – сукупність прийомів вивчення та опрацювання фінансової інформації. Оскільки фінансовий аналіз є складовою аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства, то він практично повністю використовує його методику. На теперішній час серед вчених-економістів не існує єдиного погляду щодо класифікації способів і прийомів аналізу» [21, с. 22].

Методику оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання можна розглядати з таких трьох позицій.

По перше, це побудований у чітко визначеному порядку перелік етапів або питань, які підлягають аналізу. По-друге, як певний набір аналітичних таблиць, які заповнюватимуться конкретними показниками діяльності суб'єкта господарювання. По-третє, як певний набір аналітичних показників (коефіцієнтів) та алгоритм їх розрахунку.

У науковій літературі розглядаються такі підходи послідовності проведення оцінки фінансового стану. «Від загальної характеристики й оцінки активів та їхніх джерел до оцінки платоспроможності, фінансової стійкості та ефективності використання активів. Від розрахунку і оцінки узагальнюючих показників ефективності використання капіталу, вивчення його складу і структури до оцінки платоспроможності. Від аналізу фінансових результатів

до загальної оцінки динаміки і структури статей бухгалтерського балансу, фінансової стійкості, ефективності діяльності підприємства» [18].

Переважно основними завданнями оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання є вивчення та оцінка:

- показників платоспроможності, що дає характеристику здатності підприємства своєчасно розрахуватися за зобов'язаннями: зокрема, коефіцієнти загальної, швидкої і абсолютної ліквідності;

- показників фінансової стійкості, що характеризують ступінь незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. До них відносяться чистий робочий капітал, коефіцієнт автономності, коефіцієнт концентрації позикового капіталу, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт незалежності;

- показників ділової активності, що характеризують швидкість обороту капіталу підприємства та його складових. Це коефіцієнти оборотності та тривалості обороту;

- показників рентабельності, що показують скільки сформовано чистого прибутку на одну гривню вкладеного капіталу чи витрат тощо: рентабельність продажу; рентабельність виробу, рентабельність власного капіталу, рентабельність активів, коефіцієнт операційного прибутку, коефіцієнт динаміки виручки від реалізації продукції;

- показників якості управління: позиція на ринку; наявність продукції на експорт, ділова репутація та професіоналізм керівництва.

Для забезпечення фінансового менеджменту оцінка фінансового стану суб'єкта господарювання має дві основні цілі.

По-перше, це оцінка попередньої фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання.

І по-друге, це підготовка інформації, яка необхідна для прогнозування майбутнього фінансового стану.

Дані цілі досягаються в результаті рішення взаємозалежного комплексу аналітичних завдань:

- визначення поточного фінансового стану суб'єкта господарювання;
- виявлення основних тенденцій і закономірностей розвитку суб'єкта господарювання;
- визначення проблем, які негативно впливають на фінансовий стан суб'єкта господарювання;
- виявлення резервів, які можна мобілізувати для поліпшення фінансового стану.

Для забезпечення комплексної оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання необхідно оцінювати тенденції найбільш загальних показників, які всебічно характеризують їх фінансовий стан. Показниками і факторами стійкого фінансового стану підприємства, є передусім стійка платоспроможність, ліквідність балансу, ефективне використання капіталу, синхронізація грошових потоків, наявність стабільних джерел фінансових ресурсів.

До найбільш загальних показників оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання належать показники дохідності, прибутковості та рентабельності. Першочергове значення має оцінка структури доходів суб'єкта господарювання та оцінка взаємозв'язку прибутку та показників рентабельності. Також важливо проаналізувати зв'язок формування прибутку підприємства з такими факторами, як доходи та витрати, що полегшує практичну орієнтацію в цих питаннях.

Оцінка фінансового стану суб'єкта господарювання передбачає використання різних видів фінансового аналізу. Класифікація видів фінансового аналізу представлена на рис. 1.1.

Залежно від мети, що ставить перед собою фінансовий аналітик, він обирає ті чи інші види фінансового аналізу. Ознайомлення з дослідженнями науковців дає підставу для висновку про те, що Є. В. Мних і Н. В. Тарасенко у наукових працях «визначили більш широке коло завдань аналізу фінансового стану підприємства, підкресливши необхідність оцінки: тенденції розміщення додаткових джерел засобів у різні активи з метою відновлення

сталості їхньої фінансової структури і розширення виробництва; узагальнених відомостей про зв'язки підприємства з постачальниками і споживачами продукції, банками, фінансовими ринками; вивчення відповідності між засобами і джерелами, раціональності їх розміщення та ефективності використання» [23, с. 129].

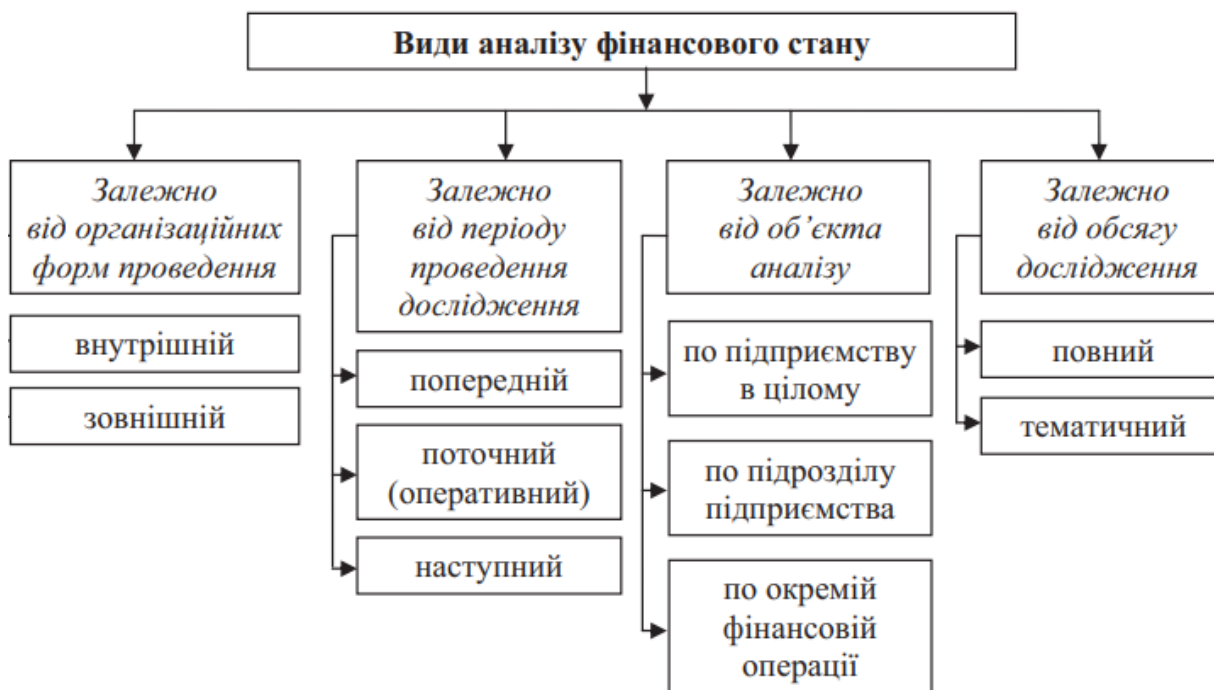

Рис. 1.1. Класифікація основних видів фінансового аналізу

Р. В. Федорович, О. М. Загородна і В. М. Серединська рекомендують «проводити аналіз у розрізі таких напрямів: аналіз фінансових результатів діяльності підприємства; аналіз активів підприємства; аналіз джерел фінансування активів підприємства; аналіз вартості капіталу; аналіз фінансової стійкості, платоспроможності та ділової активності підприємства; аналіз грошових потоків підприємства; аналіз потенційного банкрутства суб'єктів господарювання» [42].

А. Д. Шеремет і Е. В. Негашев визначають такі напрямки: «аналіз фінансових результатів діяльності підприємства; аналіз рентабельності капіталу підприємства, прибутковості продукції та ділової активності; аналіз фінансового стану підприємства; комплексна оцінка господарської діяльності (бізнесу)» [4].

К. В. Ізмайлова трактує «зміст і послідовність фінансового аналізу іншими, а саме: аналіз фінансових результатів діяльності підприємства, аналіз рентабельності; аналіз собівартості продукції; аналіз складу і джерел утворення майна підприємства; аналіз фінансової стійкості підприємства; аналіз ліквідності балансу; комплексний аналіз і рейтингове оцінювання фінансового стану підприємства» [9].

Л. А. Лахтіонова зазначає увагу на «загальній оцінці фінансового стану підприємства; аналізі фінансової стійкості; аналізі платоспроможності та ліквідності; аналізі грошових потоків; аналізі ефективності використання капіталу; аналізі кредитоспроможності підприємства; оцінці виробничо-фінансового левериджу; аналізі ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства; прогнозі фінансових показників діяльності підприємства; аналізі фінансового стану неплатоспроможних підприємств і запобіганню їхньому банкрутству; стратегічному аналізі фінансового ризику та шляхах його зниження» [21].

Серед учених не існує думки щодо змісту і послідовності оцінки фінансового стану підприємства. Проаналізувавши дослідження, присвячені питанням методики фінансового аналізу, можна виокремити два підходи до порядку проведення оцінки формування і використання фінансових ресурсів (рис. 1.2).

За першим підходом спочатку оцінюються активи підприємства, а потім джерела їх фінансування. Відповідно до другого підходу, навпаки, спочатку проводиться оцінка джерел формування власних і позичених джерел капіталу, а потім – аналіз активів підприємства.

Перший підхід є цілком логічним і науково обґрунтований щодо фінансового аналізу підприємства в цілому, тобто коли розглядаються всі аспекти його фінансової діяльності. Другий – більше наближений до теми дослідження. І йому можна дати відповідне, з нашого погляду, наукове обґрунтування. Фінансові ресурси як економічна категорія пов'язані із такою важливою категорією, як капітал. Саме він є першоосновою для здійснення

будь-якої діяльності; відсутність капіталу унеможливило існування підприємства як суб'єкта господарювання взагалі.

Рис. 1.2. Етапи оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання

Найбільш оптимально проводити оцінку формування та використання фінансових ресурсів підприємства згідно з альтернативним підходом (рис. 1.3) у такій послідовності: на першому етапі проводиться оцінка джерел формування капіталу. Зокрема, оцінка структури джерел фінансових ресурсів у цілому, аналіз джерел власного капіталу, аналіз джерел позикового капіталу, постатейний аналіз. На другому етапі здійснюється оцінка активів підприємства. А саме, аналіз складу і структури загального капіталу в цілому, аналіз основного капіталу, аналіз оборотного капіталу, їх постатейний аналіз.

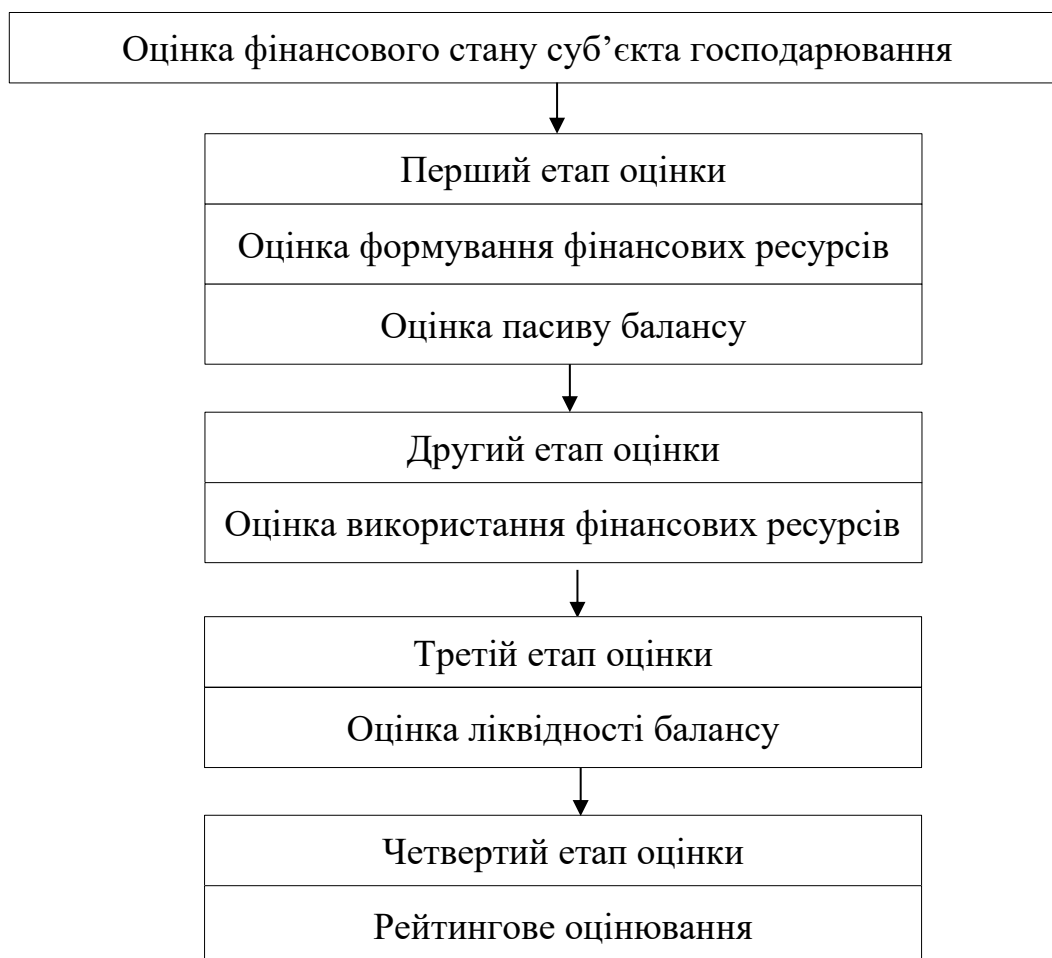

Рис. 1.3. Оцінка фінансового стану суб'єктів господарювання

Перші два етапи – обов'язкові для методики оцінки формування і використання фінансових ресурсів. Але з метою глибшого дослідження слід поглибити оцінки через використання фінансових коефіцієнтів для дослідження співвідношення окремих статей активу і пасиву балансу суб'єкта господарювання.

Таким чином, комплексна оцінка фінансового стану вимагає впровадження ще таких етапів. На третьому етапі доцільно проаналізувати ліквідність балансу підприємства, який передбачає групування активів за ознакою ліквідності, а пасивів за терміновістю їх погашення. Цей етап передбачає перевірку збалансованості надходження і витрачання фінансових ресурсів підприємства, тобто здатність підприємства вчасно розраховуватись за своїми зобов'язаннями за певний період часу. На четвертому,

підсумковому, етапі можна провести порівняльний аналіз фінансових показників одного підприємства з іншими або за різні звітні періоди. Це дасть можливість розрахувати узагальнюючий рейтинговий показник.

Для здійснення оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання необхідна правильна організації аналітичної роботи, зокрема упорядкування, налагодження координації та погодження її здійснення. Це попередить дублювання та забезпечить єдність в роботу окремих спеціалістів або аналітичних органів.

Отже, у процесі оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання можуть використовувати найрізноманітніші методики фінансового аналізу. Їх кількість і широта використання залежать від конкретних цілей фінансового аналізу і визначаються його завданнями в кожному конкретному випадку. Таким чином, необхідність і значення оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання зумовлені потребою систематичного аналізу та вдосконалення роботи відповідно до принципів самоокупності та самофінансування, потребою в підвищенні ефективності використання фінансових ресурсів, а також пошуком резервів зміцнення фінансової стійкості суб'єкта господарювання.

1.2. Характеристика принципів, видів та прийомів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання

Оцінка фінансового стану суб'єктів господарювання здійснюється на основі певних принципів. Ефективність оцінки як інструмента менеджменту залежить від їх дотримання та відповідно до них контролюється процес оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання відповідно до певної методики. До принципів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання можна віднести конкретність, комплексність, системність, регулярність,

об'єктивність, дієвість, співставлення, науковість. В таблиці 1.1 представлені принципи та короткий зміст.

Таблиця 1.1.

Принципи оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання

Принцип	Зміст принципу
Конкретність	Аналіз ґрунтується на основі реальних даних, результати аналізу є конкретними і кількісними
Комплексність	Всебічно вивчається економічне явище або процес для його об'єктивної оцінки
Системність	Економічні явища вивчаються взаємопов'язано один з одним, а не ізольовано
Регулярність	Аналіз проводиться постійно через заздалегідь певні проміжки часу
Об'єктивність	Економічні явища вивчаються критично і безперестанку, виробляються обґрунтовані висновки
Дієвість	Результати аналізу придатні для використання в практичних цілях
Співставлення	Дані і результати аналізу повинні бути порівняні один з одним
Науковість	При проведенні аналізу слід керуватися науково обґрунтованими методами і процедурами

Щоб забезпечити ефективне функціонування суб'єктів господарювання, фінансовому менеджменту необхідно, насамперед, вміти здійснювати достовірну оцінку фінансового стану як свого підприємства, так і його реальних і потенційних контрагентів. Для цього необхідно:

- володіти методикою оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання;
- сформувати систему інформаційного забезпечення оцінки;
- мати кваліфікований персонал, здатний здійснювати достовірну оцінку фінансового стану суб'єктів господарювання на практиці.

Оцінка фінансового стану суб'єктів господарювання може бути здійснена з різною мірою деталізації залежно від мети оцінки, наявного інформаційного, технічного та кадрового забезпечення.

Оснoву інформaційного забезпечення оцінки фінaнсового стaну суб'єктів господарювaння стaновить фінaнсова та бухгалтерська звітність. Звичайно, для оцінки може використовуватися додаткова оперативна інформація, проте вона є допоміжною. Основні інформаційні джерела оцінки фінaнсового стaну відображені на рисунку 1.4.

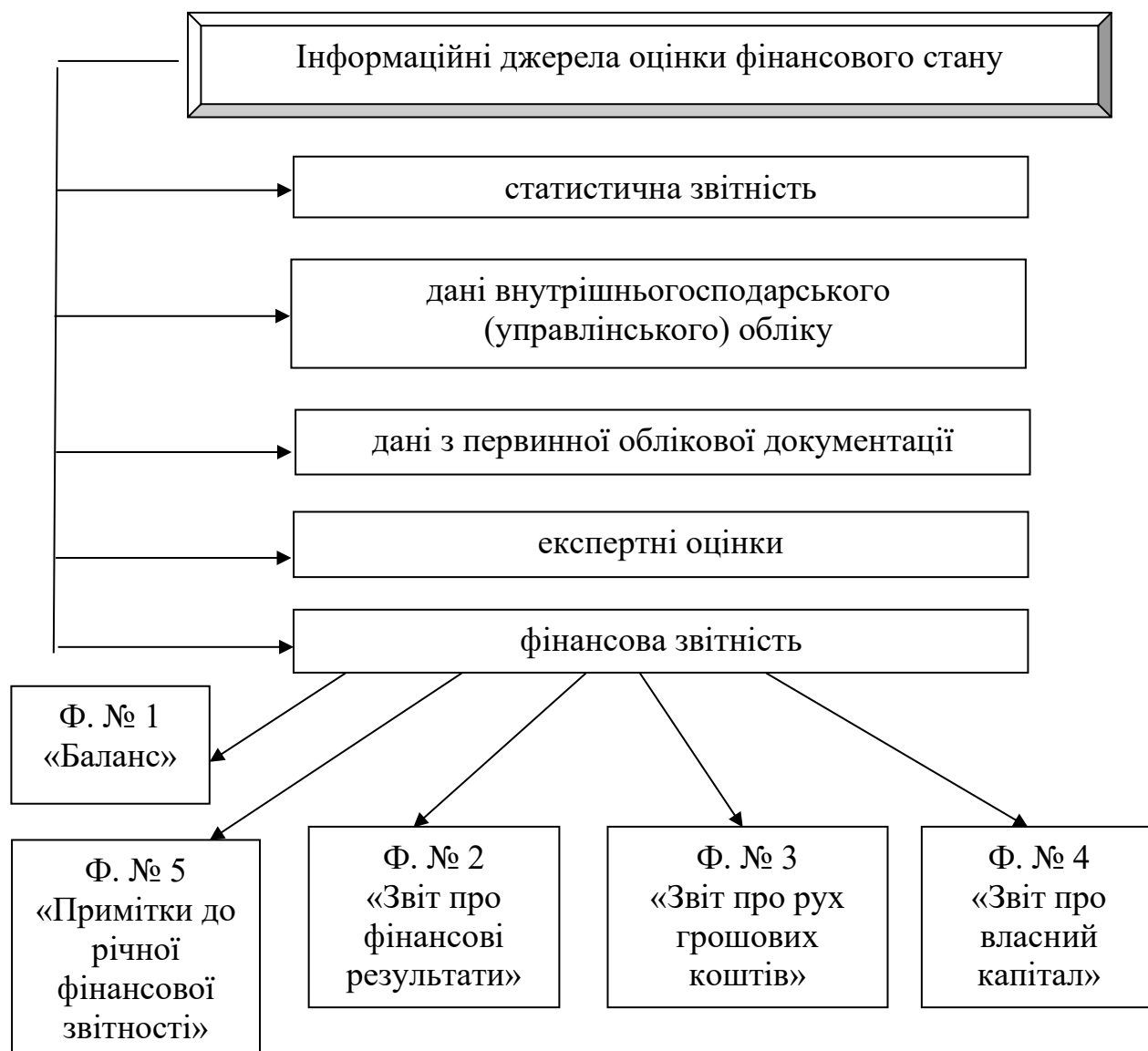

Рис.1.4. Інформаційні джерела оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання.

Оцінка фінансового стану суб'єктів господарювання може виконуватись як управлінським персоналом суб'єкта, так і будь-яким зовнішнім аналітиком, у разі, якщо для його здійснення необхідна лише загальнодоступна

інформація. На цієї ознаки виділяють внутрішній та зовнішній фінансовий аналіз.

Якщо розглянути оцінку фінансового стану суб'єкта господарювання відповідно до періоду проведення, то виділяють перспективний, поточний (оперативний) та ретроспективний фінансовий аналіз. Перспективний фінансовий аналіз є необхідним для оцінки фінансових показників при фінансовому плануванні діяльності суб'єктів господарювання. Поточний аналіз відбувається в процесі здійснення операцій та реалізації фінансових планів. Його основна мета – контроль процесу виконання операцій, якщо відбуваються певні відхилення. Ретроспективний фінансовий аналіз дозволяє проаналізувати фінансовий стан і результати фінансової діяльності суб'єктів господарювання минулих періодів, він базується на фінансовій, статистичній та бухгалтерській звітності.

У традиційній практиці оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання використовуються певні прийоми та методи його здійснення. Але у економічній літературі немає уніфікованої класифікації прийомів і методів економічного та фінансового аналізу. Найчастіше можна зустріти класифікації, де виділяють неформалізовані та формалізовані методи аналізу. Методами фінансового аналізу є комплекс науково-методичних інструментів та принципів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання.

«В економічній теорії та практиці існують різні класифікації методів економічного аналізу взагалі та фінансового аналізу зокрема. Перший рівень класифікації відокремлює неформалізовані та формалізовані методи аналізу» [9, с. 17].

В основі неформалізованих методів фінансового аналізу є описуванні аналітичних процедур на логічному рівні, а не в жорстких аналітичних взаємозв'язках та взаємозалежностях. До них належать такі методи: «експертних оцінок і сценаріїв; теорії катастроф (програми вивчення та прогнозування нестійких економічних систем); деталізації (за часом, місцем дії, центром відповідальності); психологічні; морфологічні; порівняльні;

побудови системи показників; побудови системи аналітичних таблиць. Ці методи характеризуються певним суб'єктивізмом, оскільки в них велике значення мають інтуїція, досвід та знання аналітика» [11].

До другої групи методів належать формалізовані методи аналізу. Вони гуртуються на жорстко формалізованих аналітичних залежностях між певними показниками. Формалізовані методи в залежності від використання математичного інструментарію поділяють на кілька підвидів:

- «традиційні методи - за їх допомогою здійснюється первісне аналітичне оброблення інформації: групування; порівняння; відносні, середні, модальні та медіанні показники; графічні;

- методи детермінованого факторного аналізу використовуються, коли існує функціональна залежність між показниками: елімінування (ланцюгових підстановок, абсолютних різниць тощо);

- інтегральні; логарифмічні; пропорційного поділу; балансові; індекси; ряди динаміки; простих та складних відсотків (нарощування, компаундинг); дисконтування;

- методи ймовірнісного факторного аналізу - використовуються для вивчення зв'язку, коли існує імовірнісна залежність між показниками: дисперсійний аналіз; кореляційний аналіз; теорія графів; теорія масового обслуговування»[18].

Отже, у «процесі фінансового аналізу широко застосовується традиційні методи економічної статистики (середніх та відносних величин, групування, графічний, індексний, елементарні методи обробки рядів динаміки), а також математикостатистичні методи (кореляційний аналіз, дисперсійний аналіз, факторний аналіз, метод головних компонентів та інші)» [18, с. 12].

Характеристика основних методів представлена в табл. 1.2

Таблиця 1.2

Характеристика основних методів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання

Назва методу	Характеристика
Балансовий	Визначення одного показника через інші
Групування	При аналізі економічних явищ для вивчення структури, типів, взаємозв'язку
Відносних величин	Для порівняння
Середніх величин	Для узагальнення інформації
Медіанних, модальних величин	Для визначення типових показників
Елімінування, інтегральний, логарифмічний, пропорційного ділення	Для виявлення кількісного впливу зміни факторів на зміну результативного показника
Індексний	Для виявлення динаміки різних показників в просторі й часі
Рядів динаміки	Для визначення показників розвитку
Нарощування, дисконтування	Для визначення вартості грошей за часом
Дисперсійний аналіз	Для визначення зв'язку між показниками, кількісного оцінювання параметрів ризику
Кореляційний аналіз	Для визначення залежності між показниками в малому та середньому і лише в масі
Регресійний аналіз	Для відображення взаємозалежності між факторами
Коваріаційний аналіз	Для визначення залежності, середньої від якісної, кількісних факторів
Методи оптимізації	Для знаходження оптимального рішення за певним критерієм
Теорія ігор	Для знаходження оптимальної стратегії в ситуації ігрового характеру
Теорія масового обслуговування	Для побудови оптимального розкладу і чергування
Теорія графів	Метод програмно-цільового планування

Можна назвати шість основних прийомів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання:

- горизонтальний (часовий) – порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом;
- вертикальний (структурний) аналіз – визначення структури фінансових показників для оцінки впливу різних факторів на результат у цілому;
- трендовий аналіз – порівняння кожного показника з рядом показників попередніх періодів та визначення тренду, тобто основної закономірності розвитку, очищеної від впливу індивідуальних особливостей окремих

- періодів (за допомогою тренду екстраполюються найважливіші фінансові показники на перспективний період);
- аналіз відносних показників (коефіцієнтів) – передбачає відношення між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності;
 - порівняльний аналіз – внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності за окремими показниками самого підприємства та його структурних підрозділів, а також міжгосподарський аналіз показників даного підприємства порівняно з показниками конкурентів або із середньо галузевими або середніми показниками;
 - факторний аналіз – визначення впливу окремих чинників на результативний показник (може бути як (власне аналіз), коли результативний показник розділяють на окремі складові, так і зворотним (синтез), коли його окремі елементи об'єднують у загальний результативний показник).

«Використання видів, прийомів та методів аналізу для конкретних цілей вивчення фінансового стану підприємства в сукупності становить методологію аналізу» [5].

Для оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання використовуються різні моделі, за допомогою яких структурують та ідентифікують взаємозв'язки між основними показниками. Виділяють три основні типи моделей: описові, предикативні та нормативні економіко-математичні моделі. Описові моделі є носіями описового характеру, вони є найбільш вживаними. До них належать такі: побудова системи звітних балансів; подання фінансової звітності у різноманітних аналітичних розрізах; вертикальний та горизонтальний аналіз звітності; система аналітичних коефіцієнтів; аналітичні пояснення до звітності.

«Описові моделі засновані на використанні інформації з бухгалтерської звітності» [21, с. 54]. Предикативні моделі носять передбачувальний, прогностичний характер. За допомогою їх прогнозують доходи та прибутки підприємства, його майбутній фінансовий стан. Найбільш

поширеними серед них є розрахунки точки критичного обсягу реалізації продукції, побудова прогностичних фінансових звітів, моделі динамічного аналізу (детерміновані факторні та регресивні моделі). Нормативні моделі використовуються для порівняння фактичних результатів діяльності підприємства із нормативними (розрахованими на підставі нормативу). Вони використовуються у внутрішньому фінансовому аналізі. В їх основі є встановлення нормативів на кожну статтю витрат відповідно до технологічних процесів, видів виробів та розгляді і з'ясуванні причин відхилень фактичних результатів від цих нормативів.

Таким чином, в процесі оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання можуть використовуватися найрізноманітніші прийоми, методи та моделі фінансового аналізу. Їх кількість та використання залежить від конкретних цілей оцінки та визначаються її завданнями в кожному конкретному випадку.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «МЕБЛІ СІТІ»

2.1. Характеристика майна товариства та джерел його формування

Базою проходження практики було ТОВ «Меблі Сіті, що зареєстровано за адресою: м Київ, вул. А. Ахматової, будинок 7/15. Офіс компанії та основні торгівельні площі знаходиться у м.Чернівці, вул.Заводська 44. Крім того торгівельні площі у м. Чернівці є за такими адресами: провулок Складський 11 ,склад № 12, вул.Хотинська 39 Л, вул.Пилипа Орлика 2а.

Організаційно-правова форма господарювання – Товариство з обмеженою відповідальністю. Вищим органом управління є загальні збори учасників; виконавчим органом управління є – керівник.

Підприємство є самостійним господарюючим суб'єктом, який має статус юридичної особи, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в банківських установах, печатку зі своєю назвою, фірмові бланки, кутові та інші штампи, інші реквізити.

Основною метою діяльності товариства є оптова та роздрібна торгівля меблями. У його установчих документах (дод А) зазначені такі «КВЕД:

46.47 - Оптова торгівля меблями, килимами й освітлювальним приладдям (основний);

47.59 - Роздрібна торгівля меблями, освітлювальним приладдям та іншими товарами для дому в спеціалізованих магазинах;

47.91 - Роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу Інтернет;

47.99 - Інші види роздрібної торгівлі поза магазинами;

68.20 - Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна»[Додаток А].

Для здійснення основної операційної діяльності підприємство сформувало статутний капітал, що був значно збільшений у 2020-2021 рр. На

кінець 2021 р. зареєстрований капітал ТОВ «Меблі Сіті» сформовано у розмірі 10220,5 тис. грн. Статутний капітал товариства з обмеженою відповідальністю у розмірі 50 тис. грн. був сформований у квітні 2018 р, коли бізнес був зареєстрований. Впродовж подальшої діяльності капітал підприємства поповнювався як власними так і позиковими джерелами, додаток Б, В, табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Джерела формування капіталу ТОВ «Меблі Сіті» за 2020 – 2022 рр.

Показники	На кінець року, тис. грн.			Відхилення за період			
				2022-2021 рр.		2022-2020 рр.	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Власний капітал	11056,4	11676,4	12770,5	1094,1	9,37	1714,1	15,50
Позиковий капітал	4247,3	5602,1	5326,5	-275,6	-4,92	1079,2	25,41
Всього	15303,7	17278,5	18097,0	818,5	4,74	2793,3	18,25

Капітал ТОВ «Меблі Сіті» у 2022 р. порівняно із 2020 р. зріс на 2793,3 тис. грн. (18,25%), порівняно із 2021 р. на 818,5 тис. грн., тобто на 4,74%. Це відбулося за рахунок змін як власних та позикових джерел фінансування капіталу. Величина власного капіталу товариства у 2022 році зросла за досліджуваний період на 1714,1 тис. грн., тобто на 15,5%, порівняно із 2021 р. власний капітал зріс на 1094,1 тис. грн., на 9,37%. Щодо позикового капіталу, то у 2022 р. порівняно із 2020 р. він зріс на 1079,2 тис. грн. (25,41%), порівняно із 2021 р. позиковий капітал зменшився на 275,6 тис. грн., тобто на 4,92%.

Проаналізуємо у наглядному вигляді структуру капіталу ТОВ «Меблі Сіті» за 2020-2022 роки, рис. 2.1

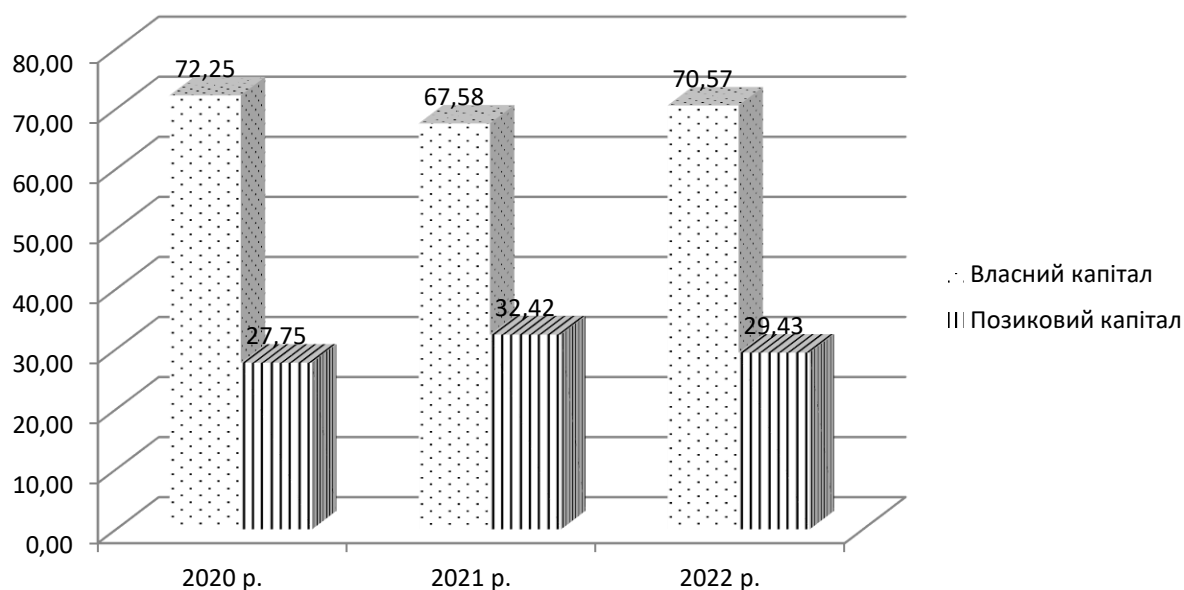

Рис. 2.1. Динаміка частки власного та позикового капіталу ТОВ «Меблі Сіті» за 2020-2022 рр.

У досліджувані три роки структура капіталу ТОВ «Меблі Сіті» є сталою. Зокрема, на кінець 2020 р. власний капітал складав 72,25% від усіх джерел капіталу, у 2021 р. – 67,58 %, у 2022 р. – 70,57 %. При цьому величина власного капіталу зросла за три роки на 15,5%, позикового в свою чергу на 25,41%. Питома вага позикового капіталу з 25,75 % у 2020 р. зросла на кінець 2021 р. до 32,42%, на кінець 2022 р. зменшилася до 29,43%. Тобто підприємство в процесі своєї діяльності сформувало оптимальну стабільну структуру капіталу.

Розглянемо детальніше склад джерел формування власного і позикового капіталу торговельного підприємства ТОВ «Меблі Сіті», табл. 2.2.

Власний капітал товариства з обмеженою відповідальністю має тенденцію до помірному зростанню. Це зумовлене, насамперед, збільшенням зареєстрованого капіталу з 10220,5 тис. грн. до 12285,7 тис. грн. Тобто зареєстрований капітал зріс за три роки на 2065,2 тис. грн. (20,21%). Нерозподілений прибуток підприємства змінюється щороку, так у 2020 р. він дорівнював – 835,9 тис. грн., у 2021 р. зріс до 1455,9 тис. грн., у 2022 р. – 484,8 тис. грн.

Таблиця. 2.2.

Динаміка джерел капіталу ТОВ «Меблі Сіті» за 2020 – 2022 рр.

Показники	На кінець року, тис. грн.			Відхилення за період			
				2022-2021 рр.		2022-2020 рр.	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Власний капітал, в тому числі	11056,4	11676,4	12770,5	1094,1	9,37	1714,1	15,50
Зареєстрований капітал	10220,5	10220,5	12285,7	2065,2	20,21	2065,2	20,21
Нерозподілений прибуток	835,9	1455,9	484,8	-971,1	-66,70	-351,1	-42,00
Позиковий капітал, в тому числі	4247,3	5602,1	5326,5	-275,6	-4,92	1079,2	25,41
Короткострокові кредити банків	1216,1	2005,4	1012,5	-992,9	-49,51	-203,6	-16,74
Поточна кредиторська заборгованість за товари	2706,7	1889,1	2548,1	659	34,88	-158,6	-5,86
Поточна кредиторська заборгованість бюджету	61,3	44,9	13,3	-31,6	-70,38	-48	-78,30
Поточна заборгованість зі страхування	0	0,6	0,6	0	0,00	0,6	0
Поточна заборгованість з оплати праці	0,4	2,5	0,8	-1,7	-68,00	0,4	100,00
Інша поточна заборгованість	318,3	1269,5	1751,3	481,8	37,95	1433	450,20

Обсяг позикового капіталу у 2020 р. дорівнював 4247,3 тис. грн., у 2021 р. він незначно збільшився до 4247,3 тис. грн., у 2022 р. зменшився до 5326,5 тис. грн. В цілому за три роки величина позикового капіталу зросла на 1079,2 тис. грн. (25,41%).

Але потрібно зазначити, що щорічно підприємство використовувало короткострокове банківське кредитування, на кінець 2020 р. величина кредитів складала 1216,1 тис. грн., на кінець 2021 р. була у сумі 2005,4 тис. грн. , на кінець 2022 р. – 1012,5 тис. грн.

Поточна кредиторська заборгованість торговельного підприємства за товари роботи послуги у 2020 р. становила 2706,7 тис. грн., у 2021 р зменшилася до 1889,1 тис. грн., і у 2022 р. знову зросла до 2548,1 тис. грн. В

цілому за три роки кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги зменшилася на 158,6 тис. грн. (5,86%). Хоча у 2022 р. її величина збільшувалася порівняно із попереднім роком.

У товариство також є поточна заборгованість до бюджету, яка у 2020 р. дорівнювала 61,3 тис. грн., у 2021 р. – 44,9 тис. грн. і у 2022 р. – 13,3 тис. грн. Тобто зменшення за три роки на рівні 78,3%.

Поточна заборгованість з оплати праці спостерігається у 2020 р. ту сумі 0,4 тис. грн., у 2021 р. 2,5 тис. грн., у 2022 р. – 0,8 тис. грн.

Поточна заборгованість зі страхування у сумі 0,6 тис. грн з'явилася у ТОВ «Меблі Сіті» у 2021 р., що мала ідентичне значення і у 2022 р.

Інші поточні зобов'язання у 2020 р. були у сумі 318,3 тис. грн., у 2021 р. – у сумі 1269,5 тис. грн. , у 2022 р. – 1751,3 тис. грн.

Структура джерел формування капіталу ТОВ «Меблі Сіті» за 2020-2022 рр. зображена на рис. 2.2

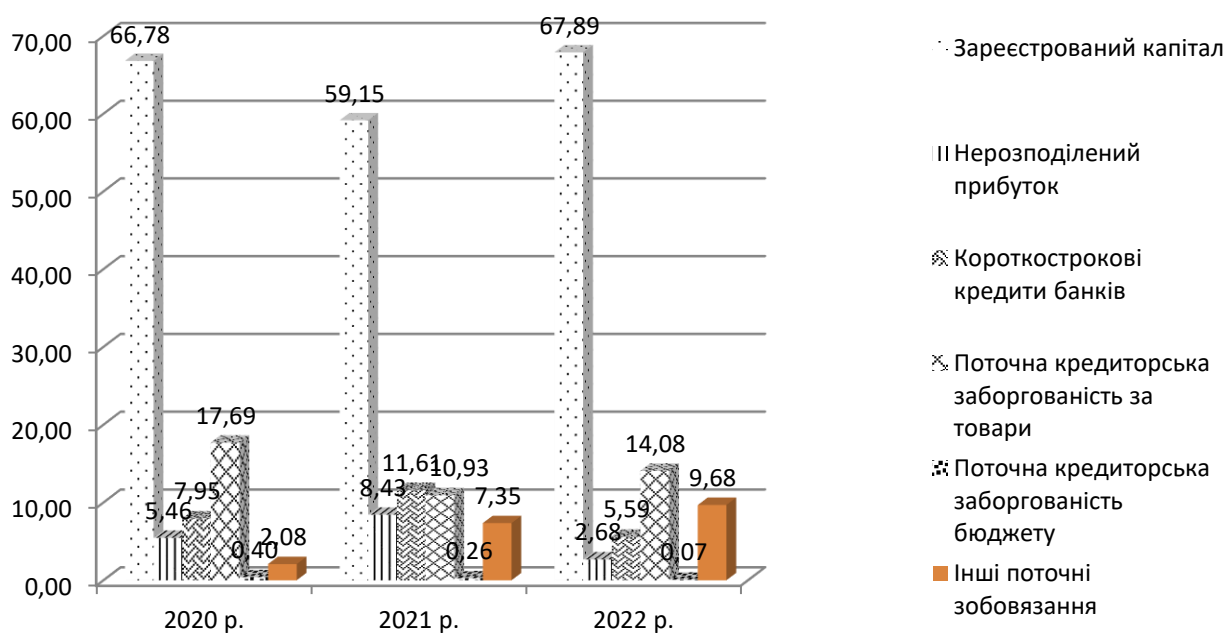

Рис. 2.2. Динаміка структури джерел формування капіталу ТОВ «Меблі Сіті» у 2020-2022 рр.

У 2020 р найбільша питома вага у капіталі торговельного підприємства належала зареєстрованому капіталу, а саме – 66,8 %, питома вага поточної кредиторської заборгованості за товари дорівнювала - 17,69%, частка

короткострокових кредитів банку дорівнювала 7,95%, нерозподіленого прибутку – 5,46%, поточної кредиторської заборгованості бюджету 0,4%, інших поточних зобов'язань – 2,08%.

У 2021 р. структура капіталу ТОВ «Меблі Сіті» була сформована таким чином: 59,15 % займає зареєстрований капітал, 8,43% - нерозподілений прибуток, 11,61 % – припадає на короткострокові кредити банків, 10,93% - частка кредиторської заборгованості за товари, 0,26 % - заборгованість бюджету, 7,35 % - інші поточні зобов'язання.

У 2022 р. також найбільша питома вага капіталу припадає на зареєстрований капітал – 67,89%, частка нерозподіленого прибутку – 2,68%, частка короткострокових банківських кредитів – 5,59%, поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги – 14,08%, поточної кредиторської заборгованості бюджету – 0,07%, інших поточних зобов'язань – 9,68%.

Вартість майна ТОВ «Меблі Сіті» відображається у формі № 1 «Баланс». Вона складається із необоротних та оборотних активів. Динаміку їх складу зображено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3.

Активи ТОВ «Меблі Сіті» за 2020–2022 рр.

Активи	На кінець року, тис. грн.			Відхилення за період			
				2022-2021 рр.		2022-2020 рр.	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Необоротні активи	22,7	1,6	0	-1,6	-100	-22,7	-100
Оборотні активи	15218,0	17276,9	18097,0	820,1	4,75	2879	18,92
Всього	15303,7	17278,5	18097,0	818,5	4,74	2793,3	18,25

Щороку можна спостерігати зростання активів ТОВ «Меблі Сіті»: за три роки вони зросли на 18,25%; за останній рік на 4,74%. Величина необоротних активів у 2020 р. дорівнювала 22,7 тис. грн., у 2021 р. їх вартість майже

повністю була амортизована і дорівнювала у кінці року - 1,6 тис. грн., а у 2022 р. дорівнювала нуль. Так як підприємство для здійснення своєї основної діяльності орендує складські приміщення та торгівельні площі тому воно не має власних основних засобів. Майно підприємства насамперед представлено оборотними активами, що зросли за 2019-2022 рр. на 18,92%. Структура активів зображена на рис. 2.3.

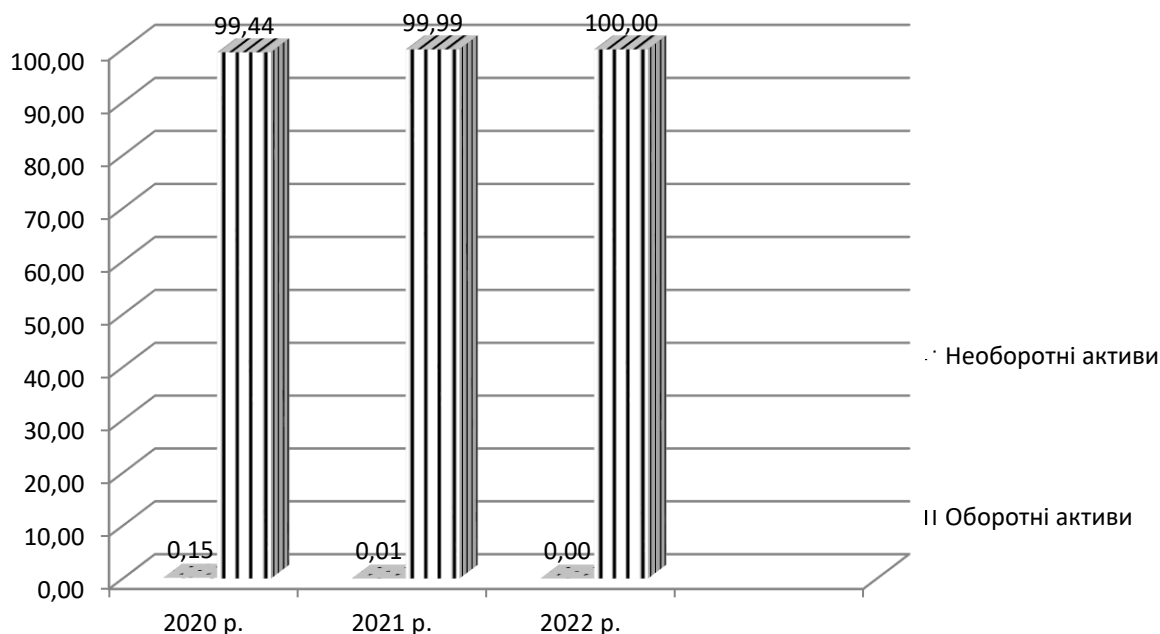

Рис. 4.1. Структура активів ТОВ «Меблі Сіті» у 2020-2022 рр.

Як бачимо більше 99 відсотків активів є оборотними. У 2022 р. у підприємства взагалі не має необоротних активів. Тому основну увагу при оцінці майнового стану приділимо оборотним активам ТОВ «Меблі Сіті». Для більш детальної характеристики побудуємо табл. 2.4., де представлений склад оборотних активів товариства.

У складі оборотних активів підприємства-продавця меблів є запаси товарів, дебіторська заборгованість за товари та послуги, витрати майбутніх періодів, грошові кошти та інші оборотні активи. Величина запасів ТОВ «Меблі Сіті» щороку зростає. Зокрема у 2020 р. їх обсяг становив – 12323,4 тис. грн., у 2021 р. дорівнював 12966,9 тис. грн., у 2021 зріс до 16635,6 тис. грн. Дебіторська заборгованість за товари також має тенденцію до росту. Так у 2020 р. її обсяг становив 253,3 тис. грн., у 2021 р. зріс до 412,7 тис. грн. у

2022 р. - 430,4 тис. грн. Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом зменшується, так у 2020 р. вона дорівнювала 792,8 тис. грн., у 2021 р.- 106,3 тис. грн., у 2022 р. – 58 тис. грн. У підприємства значна сума іншої поточної дебіторської заборгованості: 1670,8 тис. грн. у 2020 р., 3469,2 тис. грн. у 2021 р. і 510,8 тис. грн. у 2022 р. Щодо динаміки зміни грошових коштів, то тут не спостерігається сталої тенденції. Їх залишок у 2020 р. нуль, у 2021 р. – 103,6 тис. грн., у 2022 р. – 21,9 тис. грн. У товариства є суми витрат майбутніх періодів 12,3 тис. грн., 107,1 тис. грн. та 231,2 тис. грн. відповідно. Величина інших оборотних активів є доволі значною.

Таблиця 2.4

Динаміка оборотних активів ТОВ «Меблі Сіті» за 2020 – 2022 рр.

Показники	На кінець року, тис. грн.			Відхилення за			
				2022-2021 рр.		2022-2020 рр.	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Запаси	12323,4	12966,6	16635,6	3669	28,30	4312,2	34,99
Дебіторська заборгованість за товари	253,3	412,7	430,4	17,7	4,29	177,1	69,92
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	792,8	106,3	58	-48,3	-45,44	-734,8	-92,68
Інша поточна дебіторська заборгованість	1670,8	3469,2	510,8	-2958,4	-85,28	-1160	-69,43
Грошові кошти	0	103,6	21,9	-81,7	-78,86	21,9	100
Витрати майбутніх періодів	12,3	107,1	231,2	124,1	115,87	218,9	1779,67
Інші оборотні активи	228,4	111,4	209,1	97,7	87,70	-19,3	-8,45
Всього	15303,7	17278,5	18097,0	818,5	4,74	2793,3	18,25

Щоб повною мірою проаналізувати оборотні активи ТОВ «Меблі Сіті» визначимо частку їх складових у загальній сумі. Структура оборотних активів підприємства за 2020-2022 рр. представлена на рис. 2.4.

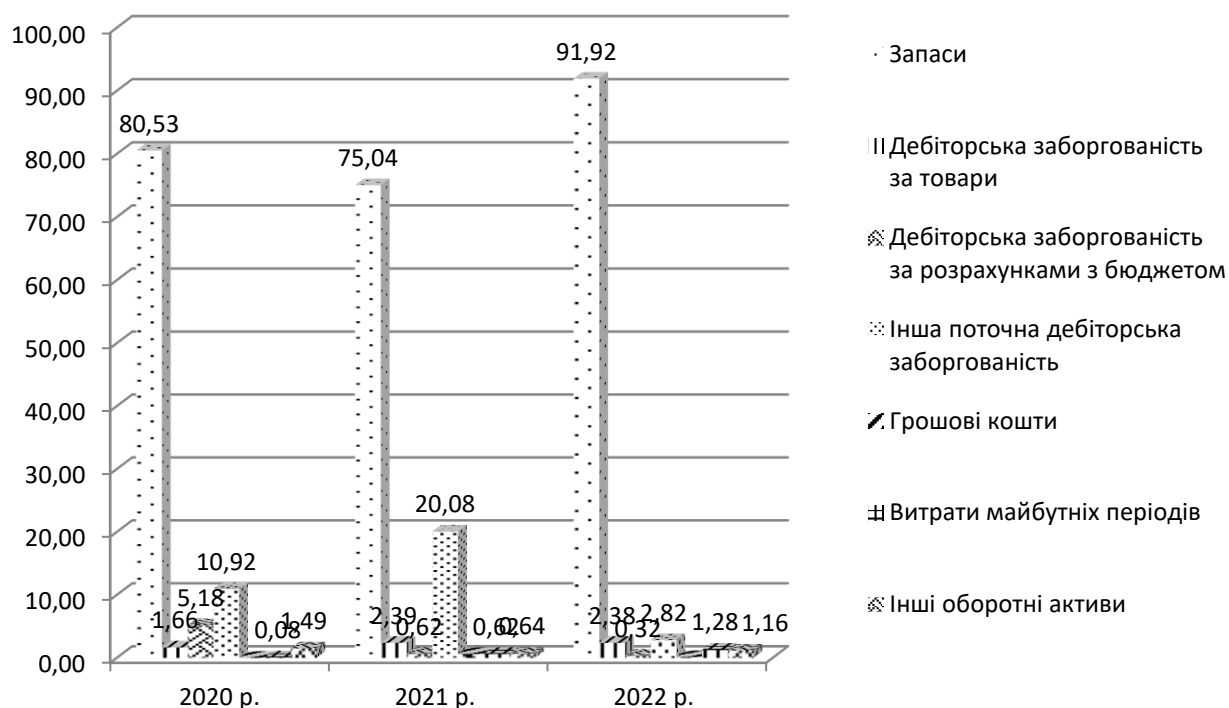

Рис. 2.4. Динаміка структури оборотних активів ТОВ «Меблі Сіті» у 2020-2022 рр.

У ТОВ «Меблі Сіті» структура оборотних активів характеризується тим, що значна частка належить запасам товарів: а саме 80,53% від загальної вартості оборотних активів - у 2020 р., 75,04% - у 2021 р., 91,92% - у 2022 р. Питома вага дебіторської заборгованості за товари товариства у 2020 р. становила 1,66%, у 2021р. дорівнювала 2,39%, у 2022 р. відповідно – 2,38%. У підприємства є певна частка поточної дебіторської заборгованості з бюджетом. Частка іншої поточної заборгованості є значною: 10,92% у 2020 р., 20,08% у 2021 р. і у 2022 р. всього 2,82%. Частка грошових коштів є незначною: залишку грошових коштів у 2020 р. не було, у 2021 р. їх частка зросла до 0,6%, у 2022 р. до 0,12%. Величина витрат майбутніх періодів є зовсім незначною. Питома вага інших оборотних активів у 2020 р. дорівнювала 1,49%, у 2021 р. – 0,64%, у 2022 р. – 1,16%.

2.2. Аналіз ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості торгівельного підприємства

Одним із етапів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання є аналіз ліквідності та платоспроможності. Їх стан у ТОВ «Меблі Сіті» можна дослідити за показниками балансу. У таблиці 2.5 відображено склад активів згрупованих за ступенем ліквідності та склад пасивів згрупованих за ступенем строковості. Баланс суб'єкта господарювання вважається абсолютноліквідним якщо виконується наступна умова: $A1 \geq П1; A2 \geq П2; A3 \geq П3; A4 \leq П4$.

Таблиця 2.5

Групування активів і пасивів ТОВ «Меблі Сіті» за 2020-2022 рр.

Активи	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Пасиви	2020 р.	2021 р.	2022 р.
A1	0	103,6	21,9	П1	3031,2	3596,7	4314
A2	2716,9	3988,2	999,2	П2	1216,1	2005,4	1012,5
A3	12564,1	13185,1	17075,9	П3	0	0	0
A4	22,7	1,6	0	П4	11056,4	11676,4	12770,5

Відповідно до складу активів і пасивів ТОВ «Меблі Сіті» нерівність має наступний вигляд $A1 \leq П1; A2 \geq П2; A3 \geq П3; A4 \leq П4$ у 2020-2022 рр. Тобто не виконується перша умова ліквідності балансу, але спостерігається можливість в майбутній перспективі покращення ліквідності.

Для оцінки платоспроможності та ліквідності ТОВ «Меблі Сіті» у 2021-2022 рр. розглянемо відносні показники, що характеризують співвідношення активів за ступенем ліквідності до поточних пасивів, відображених у фінансовій звітності, а саме – коефіцієнти абсолютної, швидкої, загальної ліквідності. Результати розрахунку даних показників представлені у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Динаміка показників ліквідності ТОВ «Меблі Сіті» у 2020– 2022 рр.

Коефіцієнти	Нормативне значення	На кінець року,			Відхилення (+,-) 2022- 2021 рр.	Відхилення (+,-) 2022-2020 рр.
		2020	2021	2022		
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2- 0,35	0	0,02	0	-0,01	0
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1-1,5	0,64	0,73	0,19	-0,54	-0,45
Коефіцієнт загального покриття	2-2,5	3,60	3,08	3,40	0,31	-0,20

У ТОВ «Меблі Сіті» у 2020 р. та 2022 р. коефіцієнт абсолютної ліквідності (оцінка миттєвої платоспроможності) дорівнював 0, у 2021 р його значення дорівнювало 0,02. Такі низькі значення даного показника обумовлені або відсутністю грошових коштів на рахунку або досить їх малою сумою. Таким чином підприємство не в змозі погашати високоліквідними оборотними активами поточні зобов'язання. Значення коефіцієнта швидкої ліквідності також є також низьким: воно дорівнює 0,64 – у 2020 р., у 2021 р. зросло до 0,72, у 2022 знизилася до 0,19. Коефіцієнт загального покриття (загальної ліквідності) у 2020 р. становив 3,6, у 2021 р. зменшився до 3,08, у 2022 р. зріс до 3,4, що вже вище нормативного значення.

Отже, у ТОВ «Меблі Сіті» спостерігається низький рівень платоспроможності, хоча є платіжні можливості у майбутньому за умови своєчасних розрахунків за товари з дебіторами та подальшої реалізації товарних запасів.

ТОВ «Меблі Сіті» має певні особливості господарської діяльності. Основним видом його діяльності є торгівля меблів, що виготовляються в Україні, тому активи підприємства-продавця меблів представлені майже повністю запасами (запасами меблів, що представлені у виставочних залах).

Відповідно до методики визначення типу фінансової стійкості

підприємства для забезпечення такого значного обсягу товарних запасів необхідно щоб капітал підприємства насамперед формувався за рахунок власних джерел. Але дослідження показало, що, ТОВ «Меблі Сіті» користується і позиковими джерелами, зокрема такими як короткострокові кредити банку та у нього накопичений значний обсяг поточної кредиторської заборгованості за товари. У таблиця 2.7 відображено послідовність визначення типу фінансової стійкості ТОВ «Меблі Сіті».

Таблиця 2.7

Алгоритм визначення типу фінансової стійкості
ТОВ «Меблі Сіті» у 2020 - 2022 рр.

№	Показник	На кінець 2020 р.	На кінець 2021 р.	На кінець 2022 р.	Відхилення (+,-)	
					2022 до 2021 рр.	2022 до 2020 рр.
1	Оборотний капітал	15 281,00	17276,9	18097	820,1	2816
2	Поточні зобов'язання	4247,3	5602,1	5326,5	-275,6	1079,2
3	Власний оборотний капітал (р. 1 - р. 2)	11033,7	11674,8	12770,5	1095,7	1736,8
4	Запаси	12323,4	12966,6	16635,6	3669	4312,2
5	Надлишок (+) або нестача (-) власного оборотного капіталу (р. 3 - р. 4)	-1289,7	-1291,8	-3865,1	-2573,3	-2575,4
6	Короткострокові кредити банків	1216,1	2005,4	1012,5	-992,9	-203,6
7	Основні джерела формування запасів	12249,8	13680,2	13783	102,8	1533,2
8	Надлишок (+) або нестача (-) основних джерел формування запасів	-73,6	713,6	-2852,6	-3566,2	-2779
	Тип фінансової стійкості	Кризовий фінансовий стан	Нестійкий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан	-	-

Як можна побачити з таблиці 2.7, обсягу основних планових джерел не вистачає для повного забезпечення формування необхідних товарних запасів і

тип фінансової стійкості ТОВ «Меблі Сіті» у 2020 та у 2022 рр. є кризовим. У 2021 р. розмір обсяг планових джерел збільшився і тип фінансової стійкості підвищився до нестійкого фінансового стану.

Для конкретизації оцінки фінансової стійкості ТОВ «Меблі Сіті» розрахуємо наступні відносні показники, що характеризують структуру джерел формування капіталу, табл. 2.8

Таблиця 2.8

Показники фінансової стійкості
ТОВ «Меблі Сіті» у 2020 - 2022 рр.

№	Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-)	
					2022 до 2021 рр.	2022 до 2020 рр.
1	Коефіцієнт автономії (незалежності)	0,72	0,68	0,71	0,03	-0,02
2	Коефіцієнт фінансової залежності	1,38	1,48	1,42	-0,06	0,03
3	Коефіцієнт фінансової стабільності	2,60	2,08	2,40	0,31	-0,21
4	Коефіцієнт фінансового ризику	0,38	0,48	0,42	-0,06	0,03
5	Коефіцієнт мобільності	670,40	10798,06	18097,00	7298,94	17426,60
6	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	1,00	1,00	1,00	0	0
7	Коефіцієнт забезпечення власним оборотним капіталом запасів	0,90	0,90	0,77	-0,13	-0,13

Внаслідок орієнтації у діяльності ТОВ «Меблі Сіті» на власний капітал, відносні показники фінансової стійкості мають значення, що засвідчує задовільний рівень фінансової стійкості. Так, значення коефіцієнта автономії у 2020 р. дорівнює 0,72, у 2021 р. – 0,68, у 2022 р. – 0,71. Значення коефіцієнта фінансової залежності у свою чергу дорівнювало 1,38, 1,48, 1,42 відповідно. Коефіцієнт фінансової стабільності, у 2020 р. дорівнював 2,6, у 2021 р. – 1,48,

у 2022 р. незначно збільшився, до 2,4. Значення коефіцієнта фінансового ризику має протилежну тенденцію.

Водночас, значення коефіцієнта мобільності торгівельного підприємства є доволі велике, так як у структурі активів майже вся частка належить оборотним активам. А у 2022 р. взагалі активи підприємства представлені лише оборотними. Значення коефіцієнта маневреності власного капіталу дорівнює 1.

Коефіцієнт забезпечення власним оборотним капіталом товарних запасів дорівнює 0,9 у 2020-2021 рр. У 2022 р. він зменшився до 0,77.

Отже, ТОВ «Меблі Сіті» має специфічну структуру активів та пасивів, тому рівень ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості потребує підвищення. Така практика ведення господарської діяльності сформувалася в період надзвичайних подій, карантинних обмежень, воєнного стану.

2.3. Аналіз ділової активності та фінансової результативності діяльності ТОВ «Меблі Сіті»

Завданням оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання є також оцінка ефективності діяльності та ділової активності, яка перш за все, характеризується показниками швидкості обороту капіталу та фінансових результатів (доходи, витрати та прибуток підприємства).

Проаналізуємо доходи, витрати та прибутковість ТОВ «Меблі Сіті», для цього побудуємо три аналітичні таблиці, де відображено їх зміну за досліджуваний період, табл.2.9, 2.10, 2.11.

У 2021 р. чистий дохід від реалізації продукції підприємства-продавця меблів зріс, у 2020 р. чистий дохід становив 47301,7 тис. грн., у 2021 р. збільшився до 69656,9 тис. грн, у 2022 р. зменшився до 59881,3 тис. грн. В цілому дохід за досліджуваний період зріс на 12569,6 тис. грн. (26%). ТОВ «Меблі Сіті» отримувало інші операційні доходи у 2020 р. у сумі 10 тис. грн.

Таблиця 2.9

Динаміка доходів ТОВ «Меблі Сіті» за 2020-2022 рр.

Показники	2020р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022-2021 рр. (+,-)		Відхилення 2022 -2020 рр. (+,-)	
				тис. грн.	%	тис. грн.	%
Чистий дохід від реалізації продукції	47 301,7	69 656,9	59 881,3	-9775,6	-14,03	12579,6	26,59
Інші операційні доходи	10	0	0	0	0	-10	-100,0
Разом доходи	47 311,7	69 656,9	59 881,3	-9775,6	-14,03	12569,6	26,57

Собівартість реалізованої продукції ТОВ «Меблі Сіті» має таку ж тенденцію як і чистий дохід від реалізації (табл. 2.9): у 2020 р. дорівнювала 43027,8 тис. грн., у 2021 р. зросла до 63415,9 тис. грн., у 2021 р. зменшилася до 53808 тис. грн. У товариства зростають суми інших операційних витрат: у 2020 р. до 3739,8 тис. грн., у 2021 р. до 5194 тис. грн., у 2021 р. до 6651,6 тис. грн. Інші витрати у підприємства також спостерігаються у 2020- 2021 рр. у сумі 120,1 тис. грн. у 2020 р., 290,9 тис. грн. у 2021 р., 392,8 тис. грн. – у 2021 р., таблиця 2.10. За досліджуваний період витрати підприємства зросли на 13964,7 тис. грн.

Таблиця 2.10

Динаміка витрат ТОВ «Меблі Сіті» за 2020-2022 рр.

Показники	2020р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022-2021 рр. (+,-)		Відхилення 2022 -2020 рр. (+,-)	
				тис. грн.	%	тис. грн.	%
Собівартість реалізованої продукції	43 027,8	63 415,9	53 808,0	-9607,9	-15,15	10780,2	25,05
Інші операційні витрати	3 739,8	5 194,0	6 651,6	1457,6	28,06	2911,8	77,86
Інші витрати	120,1	290,9	392,8	101,9	35,03	272,7	227,06
Разом витрати	46 887,7	68 900,8	60 852,4	-8048,4	-11,68	13964,7	29,78

Такі тенденції зміни доходів та витрат позначилася на зміні показників прибутковості підприємства. Зокрема, чистий прибуток у 2020 р. дорівнював 347,7 тис. грн., у 2021 р. зріс до 620 тис. грн, у 2021 р. підприємство отримало збитки у сумі 971,1 тис. грн. В цілому за досліджуваний період відбулося зменшення на 1318,8 тис. грн (379,29%), таблиця 2.11

Таблиця 2.11

Динаміка показників прибутку ТОВ «Меблі Сіті» за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022-2021 рр. (+,-)		Відхилення 2022 -2020 рр. (+,-)	
				тис. грн.	%	тис. грн.	%
Прибуток до оподаткування	424,0	756,1	- 971,1	-1727,2	-228,44	-1395,1	-329,03
Податок на прибуток	76,3	136,1	0	-136,1	-100,0	-76,3	-100,0
Чистий прибуток	347,7	620,0	-971,1	-1591,1	-256,63	-1318,8	-379,29

Динаміка фінансових результатів, зокрема доходів, витрат, чистого прибутку (збитку) ТОВ «Меблі Сіті» за 2020-2022 рр. відображена на рис. 2.5.

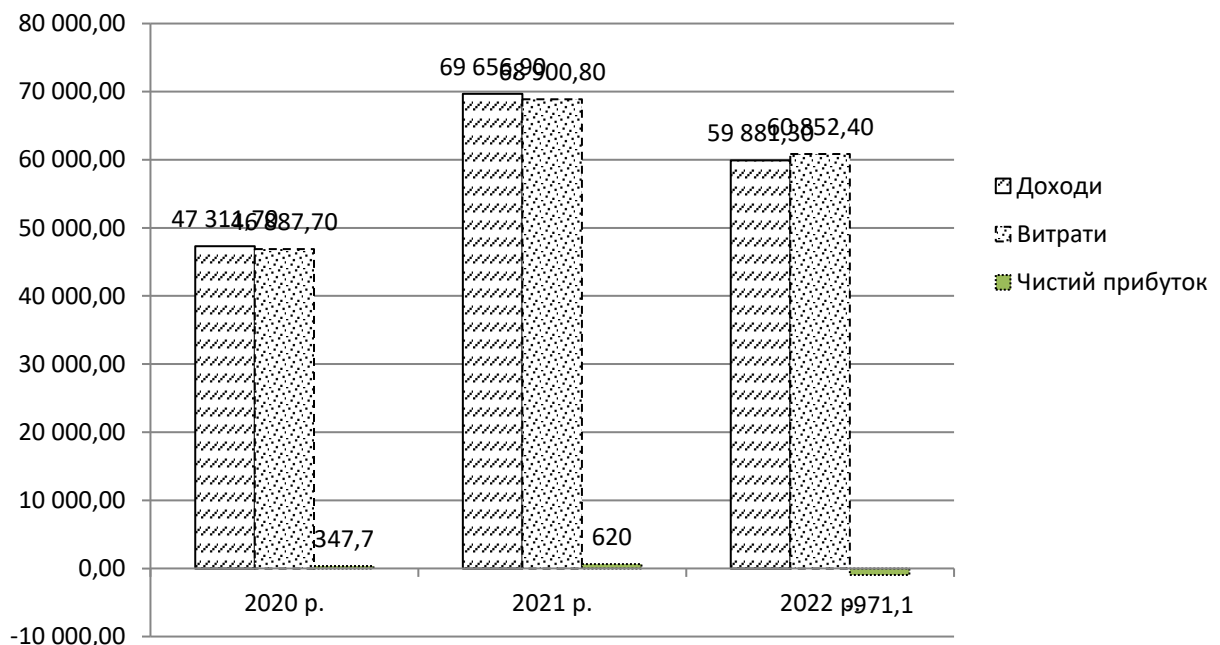

Рис. 2.5. Динаміка показників фінансової результативності ТОВ «Меблі Сіті» за 2020-2022 рр.

Формування кінцевого фінансового результату ТОВ «Меблі Сіті» залежить від сукупних доходів, які характеризують попит на товар. З іншої сторони значним чинником є динаміка сукупних витрат. У 2021 році діяльність товариства з обмеженою відповідальністю «Меблі Сіті» зумовила як зростання доходів так і зростання витрат, тобто товариство масштабувало свій бізнес. У 2022 році обсяг як доходів так і витрат зменшився і товариство отримало збиток.

У таблиці 2.12 представлені показники рентабельності ТОВ «Меблі Сіті»: рентабельності капіталу, що характеризує ефективність інвестиційних рішень; рентабельності реалізації продукції, що характеризує ефективність операційної діяльності; рентабельності оборотного капіталу; рентабельності власного капіталу товариства у 2021-2022 рр.

Таблиця 2.12.

Показники рентабельності ТОВ «Меблі Сіті» у 2020–2022рр., %

Найменування показників	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2022 до 2021 рр.	Відхилення (+,-) 2022 до 2020 рр.
Рентабельність капіталу	3,23	3,81	-5,49	-9,30	-8,72
Рентабельність реалізації продукції	0,81	0,98	-1,80	-2,78	-2,61
Рентабельність власного капіталу	5,12	5,45	-7,94	-13,40	-13,06
Рентабельність оборотного капіталу	3,24	3,82	-5,49	-9,31	-8,73

У ТОВ «Меблі Сіті» у 2020-2022 рр. показники рентабельності не мали сталої тенденції. Зокрема, у 2020 р. рентабельність капіталу торговельного підприємства становила 3,23%, у 2021 р. – 3,81%, у 2022 р. – -5,49%. Тобто 2021 р. характеризується зростанням ефективності використання капіталу підприємства, 2022 р. навпаки різким зменшенням.

Значення рентабельності реалізації продукції у ТОВ «Меблі Сіті» є дуже низьким. Це зумовлено внаслідок малого обсягу чистого прибутку порівняно

із обсягом чистого доходу від реалізації продукції торгівельного підприємства. У 2020 р. він дорівнював 0,81%, у 2021 р. – 0,98%, у 2022 р. – -1,8%.

Рентабельність власного капіталу, що характеризує ефективність його вкладання має свої особливості на підприємстві. У 2020 р. її значення дорівнювало – 5,12%., у 2021 р. зросло до 5,45%, у 2022 р. зменшилося до - 7,94%.

Рентабельність оборотного капіталу товариства характеризує ефективність використання його оборотних активів. У ТОВ «Меблі Сіті» її значення майже повністю співпадає зі значенням рентабельністю капіталу. Це пояснюється тим, що оборотні активи займають переважну частку від всіх активів товариства. Значення показника у 2020 р. - 3,24%, у 2021 р. - 3,82%, у 2022 р. – -5,49%.

Також для повної оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання доцільно проаналізувати показники ділової активності ТОВ «Меблі Сіті», таблиця 2.13.

Таблиця 2.13

Аналіз ділової активності ТОВ «Меблі Сіті» за 2020-2022 рр.

Найменування показників	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2022 до 2021 рр.	Відхилення (+,-) 2022 до 2020 рр.
Коефіцієнт оборотності капіталу	4,01	3,90	3,04	-0,86	-0,96
Тривалість обороту капіталу, дні	91,09	93,51	119,98	26,46	28,89
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	4,01	3,90	3,04	-0,86	-0,96
Тривалість обороту оборотних активів, дні	91,09	93,51	119,98	26,46	28,89
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	20,12	20,78	24,01	3,24	3,90
Тривалість обороту дебіторської заборгованості, дні	18,14	17,57	15,20	-2,37	-2,94

Найвищий рівень ділової активності торговельного підприємства спостерігався у 2020 р. Зокрема, значення коефіцієнту оборотності капіталу у 2020 р. дорівнювало 4,01, у 2021р. - 3,9, у 2022 р. зменшилося до 3,04. У 2020 р. тривалість одного обороту капіталу підприємства- продавця меблів була на рівні 91,09 дні, у 2021 р. дорівнювала 93,51 дні, у 2022 р. – 119,98 дні. Тобто відбувається сповільнення швидкості обороту оборотного капіталу підприємства.

Значення коефіцієнта оборотності оборотних активів ТОВ «Меблі Сіті» є таким самим як і коефіцієнта оборотності капіталу. Як ми бачили у попередніх розрахунках, капітал ТОВ «Меблі Сіті» майже повністю вкладений в оборотні активи. Тому і значення тривалості обороту оборотного капіталу не відрізняється від значення такого показника як тривалість обороту капіталу.

Значення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості зростає щороку: у 2020 р. він дорівнював 20,12, у 2021 р. – 20,78, у 2022 р. – 24,01. В свою чергу зменшується період погашення дебіторської заборгованості: на 2,94 дні за три роки.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «МЕБЛІ СІТІ» ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Зарубіжний досвід оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання

За умов міжнародної економічної інтеграції, розширення ринків капіталу, активізації підприємницької діяльності тощо, вітчизняним фінансовим аналітикам необхідно все частіше і частіше звертатися до характеристик аналітичних систем економічно розвинених зарубіжних країн для кращого розуміння досягнень та результатів діяльності підприємств, які процвітають на світовому ринку. Проблемою оцінки фінансового стану комерційного підприємства займаються багато зарубіжних вчених: Джеральд В. Вайт., Роберт С.Хіггінс, Еріх А. Гелферт, Мартін С. Фрідсин, Ст. Макклор.. та багато інших [40, с. 363].

На основі створення ними систем комплексного аналізу діяльності підприємства практично кожен бажаючий зможе без особливих зусиль отримати дані, що його цікавлять, про його діяльність. В зарубіжній практиці ведення бізнесу інтерес до фінансових даних підприємств є високим. Це пояснюється тим, що різні категорії користувачів інформації тією чи іншою мірою зацікавлені у результатах фінансової діяльності підприємства.

Користувачі фінансових звітів поділяються на внутрішні та зовнішні. До перших відносять менеджмент підприємства, до других кредиторів та інвесторів. Кредитори надають позики, приймають векселі чи купують облігації, за якими отримують відсотки. Їх цікавить інформація, чи в змозі підприємство погасити позики відповідно до укладеної угоди. Інвесторів, що купують акції цікавить інформація про отримання дивідендів і можливості збільшенні їхньої ринкової вартості. Ті й інші наражаються на ризик: зокрема, кредитор ризикує тим, що боржник може і не повернути борг; інвестор на

ризик, що не отримає високих дивідендів або взагалі або знизиться ринкова ціна на акції. Щоб звести ризик до мінімуму під час здійснення вкладень інвестори покладаються на аналіз фінансового стану кожного окремого підприємства. Результати функціонування підприємства у минулому часто є добрим індикатором перспектив розвитку. У цьому інвестора чи кредитора цікавлять ретроспективні тенденції реалізації товарів та послуг, витрат, грошові потоки і прибуток від авансованих інвестицій. Також, моніторинг поточного стану підприємства дозволяє оцінити становище на даний момент, наприклад, стан та склад активів, грошових коштів, співвідношення між власним та позиковим капіталом, оптимальність величини матеріально-виробничих запасів та дебіторської заборгованості [40, с. 364].

Знання фінансового стану підприємства у минулому і теперішньому є необхідним виконання іншого завдання аналізу фінансового стану оцінки перспектив його розвитку. Більшість аналітиків використовують приблизні оцінки визначення найважливіших фінансових коефіцієнтів. Наприклад, вважалося, що й коефіцієнт поточної платоспроможності (відношення оборотних засобів до короткострокових зобов'язань) дорівнює 2, це добре. Хоча подібні показники допомагають під час підготовки подальших досліджень, не можна стверджувати, що вони підходять будь-якому підприємству. Підприємство з поточним коефіцієнтом більшим, ніж 2, може мати нестійкий фінансовий стан: занадто великий обсяг дебіторської заборгованості, значні матеріальні запаси, що не відповідають вимогам часу, слабкий контроль за грошовими потоками. Інше підприємство може мати коефіцієнт покриття менше 2, але завдяки ефективному управлінню перебувати у чудовому фінансовому стані, таким чином, подібні оцінки мають застосовуватися з великою обережністю [41, с. 240].

Метод порівняння фінансових результатів одного й того ж підприємства за певний період часу має певну перевагу перед прийомом, розглянутим вище. Він дозволяє побачити зміни на кращий чи гірший бік, і навіть спрогнозувати майбутні тенденції розвитку. Однак за нестабільного зовнішнього середовища

слід обережно робити прогнози щодо діяльності підприємства на майбутнє. Інший недолік полягає в тому, що високі результати в минулому можуть виявитися неприйнятними у сьогоднішньому або в майбутньому періоді. Зокрема, навіть якщо доходи з інвестицій зросли з 3 до 4%, рівень доходів у 5% може виявитися недостатнім у галузевих показниках необхідно враховувати наступний звітний період. Використання галузевих показників певною мірою дозволяє зменшити негативні сторони попередніх способів оцінки. Цей спосіб передбачає зіставлення підсумків діяльності підприємства з іншими підприємствами тієї ж галузі. По-перше, хоча два підприємства діють в одній галузі промисловості, вони можуть бути непорівнянні. По-друге, більшість великих підприємств діють більше, ніж в одній галузі. Деякі з них диверсифікували свою діяльність, перетворилися на конгломерати, що функціонують у багатьох не пов'язаних галузях.

Різні підрозділи такого підприємства мають однакові рівні рентабельності та ризику. Використання зведених фінансових звітів для фінансового аналізу часто робить неможливим використовувати як орієнтир галузеві показники. Але за відсутності даних про діяльність підприємства в минулому найкращим рішенням є використання галузевих показників для оцінки поточної діяльності. Зовнішній аналіз здійснюється на основі даних публічних звітів підприємств, інформації комісії з цінних паперів та біржових операцій, економічної періодики та консультацій фірм, які надають послуги з питань кредитування та здійснення інвестицій.

Зарубіжна методика проведення аналізу багато в чому схожа на принципи оцінки фінансового стану у вітчизняній практиці. Відмінності спостерігаються у інформаційному забезпеченні аналітиків. У зарубіжній практиці практично кожна зацікавлена особа має можливість отримати інформацію про діяльність будь-якого суб'єкта господарювання.

Передумовою використання моделей для діагностики фінансового становища є коефіцієнтний аналіз фінансової звітності підприємства. Вітчизняні та зарубіжні автори пропонують різні процедури аналізу

фінансової звітності, виходячи з цілей та завдань аналізу, інформаційної бази, технічного забезпечення, тимчасових ресурсів, досвіду та кваліфікації аналітика. В даний час фахівцями виділяються особливості щодо самостійних підходів у становленні та розвитку систематизованого аналізу фінансової звітності, які перетинаються та взаємодоповнюють один одного [35, с. 240].

У формуванні наукових напрямів аналізу фінансової звітності розрізняють кілька тенденцій. Представники першої школи (Р. Фолк – R. Foulke), які працювали в галузі аналізу та оцінки кредитоспроможності компаній, намагалися обґрунтувати набір відносних показників, придатних для проведення такого аналізу. Їхня мета полягала у відборі таких індикаторів, які б допомогли відповісти на запитання, чи зможе підприємство розрахуватися за своїми короткостроковими зобов'язаннями. Даний аспект аналізу вони розглядали як найважливіший, тому будували свої аналітичні підходи використання показників, що характеризують оборотні активи, власний оборотний капітал, кредиторську заборгованість. Представники цієї школи вперше показали різноманіття аналітичних коефіцієнтів, які можуть бути розраховані за даними бухгалтерської звітності та є корисними для прийняття рішень.

Основна ідея представників другої школи (А. Уолл – A. Wall) полягає в тому, що аналітичні коефіцієнти, розраховані за даними бухгалтерської звітності, корисні лише в тому випадку, якщо існують критерії, з пороговими значеннями яких ці коефіцієнти можна порівнювати. Розробка таких нормативів для коефіцієнтів проводиться у галузі, під-галузям і групам однотипних підприємств шляхом розподілу цих коефіцієнтів з допомогою статистичних методів. У рамках цього напрямку проводилися дослідження, які показали, що для коефіцієнтів характерна просторово-часова мультиколінеарність, що зумовило появу класифікації коефіцієнтів на групи: показники однієї й тієї ж групи корелюються між собою; показники різних груп щодо незалежні.

Представники третьої школи (Дж. Блісс - J. Bliss) будують концептуальні основи аналізу фінансової звітності на зв'язку окремих коефіцієнтів, що відображають фінансовий стан підприємства, з узагальнюючими показниками ефективності поточної діяльності підприємств (наприклад, рентабельність авансованого капіталу). Основне завдання – побудова системи показників.

Представники четвертої школи (Е. Альтман - E. Altman) зробили основний наголос на аналізі фінансової стійкості підприємств (стратегічний аспект), віддаючи перевагу перспективному, а не ретроспективному аналізу. На їхню думку, цінність бухгалтерської звітності визначається виключно її здатністю забезпечити передбачуваність можливого банкрутства [35, с. 29].

Дослідження зарубіжних вчених у галузі передбачення банкрутства підприємств дозволяють зробити висновок у тому, що з багатьох коефіцієнтів можна обрати лише кілька корисних і більш точно пророкують банкрутство.

Однією з перших спроб використовувати аналітичні коефіцієнти для прогнозування банкрутства вважається робота У. Бівера (W. Beaver), який проаналізував за п'ятирічний період 30 коефіцієнтів групи компаній, половина з яких збанкрутувала. Найбільшу популярність у цій галузі здобула робота відомого західного економіста Е. Альтмана, який розробив за допомогою апарату множинного дискримінантного аналізу методику розрахунку кредитоспроможності, яка дозволяє в першому наближенні розділити суб'єкти господарювання на потенційних банкрутів і небанкрутів.

При побудові індексу банкрутства Альтман обстежив 66 підприємств промисловості, половина з яких збанкрутувала, а половина працювала успішно. Вперше в 1968 р. Е. Альтман за даними 33 компаній досліджував 22 фінансових коефіцієнти, що базувалися на даних одного періоду перед банкрутством, відібрав з них 5 найбільш значущих для прогнозу, які включив у лінійну дискримінантну функцію: рентабельність, оборотність активів, заборгованість кредиторам, реінвестування прибутку в активи, частка власного капіталу в активах. На основі даних коефіцієнтів Альтман створив

остаточну модель Z-модель (рахунку), яка є одним із основних методів оцінки ймовірності банкрутства підприємств та широко використовується в США.

Пізніше, 1983 р., Е. Альтман отримав модифікований варіант своєї формули для підприємств, акції яких не котирувалися на біржі. Дані моделі дозволяють висловити судження про можливе в найближчому майбутньому (2-3 роки) банкрутство одних і досить стійке фінансове становище інших [46, с. 41].

У 1972 р. Дж. Блісс розробив власну чотирифакторну модель оцінки фінансового стану підприємства з метою діагностики банкрутства для Великобританії. У 1977 р. британські вчені Р. Таффлер і Г. Тишоу апробували підхід Альтмана на даних 80 британських компаній і побудували чотирифакторну прогнозну модель з різним набором факторів.

Один із додатків методу множинного дискримінантного аналізу (МДА) - оцінка платоспроможності підприємств на основі моделі французів Ж. Конана та М. Голдера, що дозволяє оцінити ймовірність затримки платежів підприємством [46, с. 143].

За останні 30 років зарубіжними бухгалтерами та економістами було розроблено безліч модифікацій таких моделей, оскільки оцінити за допомогою МДА можна не лише організацію, а й галузі та регіони. Однак застосування зарубіжних моделей до вітчизняних підприємств потребує обережності, оскільки вони не враховують специфіки бізнесу (структури капіталу в різних галузях) та економічної ситуації. Тому необхідно розробити власні моделі для кожної галузі за методами дискримінантного аналізу з урахуванням специфіки та реальної дійсності [48, с. 118].

Представники п'ятої школи (Г. Фостер - G. Foster) вважають, що цінність звітності полягає у її використанні для прогнозування рівня ефективності інвестування у ті чи інші цінні папери та ступеня пов'язаного з ним ризику. Цей напрямок надмірно теоретизовано. Розробки в галузі факторного аналізу, що ведуться з початку 20 століття, мають велике значення для розширення

можливостей використання аналітичних коефіцієнтів для внутрішньофірмового аналізу та управління [40, с. 6].

Емпіричний метод "credit-men" розроблений у Франції Ж. Депаляном в рамках статистичних методів під назвою "скоринг" (to skore - відрізнати). Цей метод широко використовується у Сполучених Штатах Америки банківськими службовцями для аналізу фінансової ситуації клієнтів при наданні кредиту [40, с. 364].

Фінансовий стан підприємства характеризується п'ятьма показниками: коефіцієнтом швидкої ліквідності, коефіцієнтом кредитоспроможності, коефіцієнт імобілізації власного капіталу, коефіцієнт оборотності запасів, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості. Кожен із цих показників порівнюється з його нормативною величиною. Фінансовий стан підприємства оцінюється за рівнянням із ваговими коефіцієнтами (25, 25, 10, 20, 20), що виражають питому вагу впливу кожного показника.

Ефективність цієї моделі ідентифікації фінансового стану ґрунтується на «правильності» нормативних значень показників, прийнятих на базі статистичних досліджень щодо окремих галузей економіки.

3.2. Основні методи поліпшення фінансового стану торговельного підприємства

Основними етапами заходів покращення фінансового стану торговельного підприємства є такі:

1) Етапи процесу залежать від специфіки конкретної проблеми та включають:

- чітке визначення (ідентифікування) проблеми;
- збір та аналіз інформації, що характеризує ситуацію;
- розробка альтернативних варіантів дій;
- аналіз альтернатив;

- вибір остаточного рішення.

2) Порядок практичної реалізації обраного варіанта покращення фінансового стану торговельного підприємства містить наступний набір заходів:

- деталізацію управлінських процедур, що дозволяють виконати заплановане рішення;
- вибір конкретних виконавців із поділом їх повноважень та відповідальності за фактичні результати;
- визначення передбачуваного періоду вирішення проблеми;
- реалізацію та контроль виконання розробленої програми дій;
- відстеження проміжних результатів діяльності;
- аналіз ступеня досягнення кінцевого результату та формулювання висновків.

Наведені вище передумови дозволяють сформулювати модель процесу поліпшення фінансового стану торгового підприємства, здатну до адаптації специфічних умов його господарської діяльності.

Методика покращення фінансового стану торговельного підприємства включає наступні основні етапи:

- 1) підготовчий;
- 2) аналітичний;
- 3) реалізаційний;
- 4) заключний.

Основними завданнями підготовчого етапу є:

- визначення суб'єкта управління процесом;
- формулювання цілей процесу;
- створення інформаційної бази, що дозволяє сформувати адекватне судження про стан об'єкта управління.

При виконанні першого завдання необхідно визначити ланку, що керує процесом поліпшення фінансового стану торгового підприємства. Оскільки від професіоналізму, ефективності прийнятих рішень та контролю їх

виконання значною мірою визначається кінцевий результат, вважаємо, що цій задачі має надаватися першорядне значення. Зважаючи на складність механізму формування та реалізації політики покращення фінансового стану торгового підприємства та тимчасового обмеження процесу доцільно покласти функції на команду, що включає фахівців з фінансового менеджменту, бухгалтерського обліку, оподаткування, юриспруденції, причому оптимальним варіантом є включення до складу як зовнішніх, так і внутрішніх фахівців.

Важливим завданням підготовчого етапу є визначення цілей покращення фінансового стану торговельного підприємства.

У таблиці 3.1 наведено характеристику цілей поліпшення фінансового стану підприємства економічних суб'єктів, а також представлені загальні ознаки, що дають короткий опис типів станів підприємств щодо цілей поліпшення фінансового стану торгового підприємства.

Таблиця 3.1

Характеристика цілей покращення фінансового стану торгового підприємства

Ціль етапу	Політика поліпшення фінансового стану підприємства	Тимчасовий період (місяць)
Локалізація нестійкої ситуації з метою запобігання банкрутству	Оперативне керування	1-3
Відновлення платоспроможності та можливості погашення простроченої кредиторської заборгованості	Тактичне керування	3-6
Стабілізація фінансової стійкості з перспективою економічного зростання	Стратегічне управління	6-24

Третім завданням підготовчого етапу є формування інформаційної бази, що дозволяє приймати різноманітні управлінські рішення щодо підприємства.

Аналітичний етап методики покращення фінансового стану торговельного підприємства передбачає реалізацію наступних завдань:

- аналіз первинної інформації;
- розробка кількох альтернативних варіантів програми покращення фінансового стану підприємства;
- вибір та затвердження найкращого варіанта програми поліпшення фінансового стану підприємства;
- моделювання процесу покращення фінансового стану підприємства та прогнозування очікуваних результатів.

Аналіз та узагальнення складу, результативності та практичної застосування у вітчизняних умовах прийомів поліпшення фінансового стану підприємства дозволяють систематизувати методи, що реалізуються на підприємствах з метою локалізації проблем їх фінансового стану та забезпечення політики перспективного розвитку, таблиця 3.2.

Таблиця 3.2

Класифікація методів поліпшення фінансового стану торговельного підприємства суб'єктів господарювання за економічним характером заходів, що проводяться

Реорганізаційні	Оптимізаційні	Фінансово-кредитні	Перспективний розвиток
перетворення системи управління підприємством	продаж активів	реструктуризація кредиторської заборгованості	диверсифікація виробництва
створення інформаційної управлінської системи	альтернативні шляхи використання майна	залучення джерел фінансування	модернізація обладнання
зміна організаційної структури	оптимізація дебіторської заборгованості	збільшення статутного капіталу	інноваційна політика

Необхідність розробки кількох альтернативних варіантів плану поліпшення фінансового стану торговельного підприємства пов'язана з можливістю вибору оптимального рішення щодо поліпшення фінансової

діяльності торговельного підприємства. З цією метою фахівцями керуючої команди з обов'язковою участю керівників підприємства мають бути розроблені та представлені на обговорення варіанти покращення фінансового стану підприємства, орієнтовані на різні пріоритетні напрямки (наприклад, диверсифікація торгівлі, освоєння нових географічних сегментів, використання інструментів лізингу та ін.).

Моделювання процесу поліпшення фінансового стану торгового підприємства є розглядом практичних аспектів реалізації планових заходів, що дозволяють досягти необхідної мети, та прогнозування очікуваних результатів.

Основними інструментами, які дають змогу, з одного боку, висловити в кількісному вираженні планові показники діяльності господарюючого суб'єкта, з другого — координувати і контролювати процес виконання планових завдань, є бюджети чи кошториси.

Процедура покращення фінансового стану підприємства передбачає розробку плану покращення фінансового стану підприємства на основі проведених досліджень причин виникнення проблем та існуючих механізмів відновлення фінансової стійкості та платоспроможності підприємств. При цьому необхідно визначити, які саме заходи будуть обґрунтовані з точки зору ряду факторів:

- економічної ефективності;
- мінімальної витратності;
- оптимальних термінів реалізації.

Процедура покращення фінансового стану торговельного підприємства передбачає розробку стратегії та тактики у процесі покращення діяльності, відповідних планів на основі обраних для відновлення підприємства методів.

За ринкової економіки, що характеризується високим рівнем конкуренції, попри величину доходів будь-яке підприємство, зокрема і підприємство торгівлі, має постійно шукати шляхи та варіанти збільшення своїх доходів.

Існують такі основні напрямки, за допомогою яких підприємство торгівлі може досягти підвищення своєї прибутковості:

- 1) Зменшення числа посередників на шляху руху товарів від виробника до роздрібною торговою мережі;
- 2) Розвиток сервісних послуг, які можуть бути надані покупцям та клієнтам підприємства торгівлі;
- 3) Розробка та здійснення обґрунтованої цінової політики та стратегії;
- 4) Поліпшення структури обороту підприємства торгівлі. Структура обороту повинна відповідати перевагам споживачів, що змінюються;
- 5) Пошук додаткових джерел доходів шляхом оновлення матеріально-технічної бази, підвищення ефективності діяльності комерційної, фінансової та розрахунково-платіжної служб та ін.

У процесі реалізації фінансової стратегії торговельного підприємства велика увага має приділятися напрямкам покращення фінансового стану торговельного підприємства: підвищенню ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності.

Прогнозування фінансового стану торгового підприємства завжди має здійснюватися після комплексного аналізу з метою визначення перспективного фінансового стану у найближчому майбутньому та, як наслідок, розробки відповідних заходів. Прогнозування руху коштів є найважливішою складовою прогнозування фінансового становища загалом.

Достовірність, точність, обґрунтованість використовуваних методів забезпечує ефективність системи прогнозування загалом. Реалізація перерахованих вище напрямків дозволить поліпшити фінансовий стан підприємства.

Отже, фінансовий стан торгового підприємства - це комплексне поняття, що формується у процесі всієї господарської діяльності під впливом зовнішніх і внутрішніх чинників. Його аналіз полягає не тільки і не стільки в тому, щоб встановити та оцінити фінансовий стан підприємства, але також у тому, щоб постійно проводити роботу, спрямовану на його поліпшення. Оцінка

фінансового стану показує, за якими конкретними напрямками треба вести цю роботу. Відповідно до цього результати аналізу дають у відповідь питання, які найважливіші способи поліпшення фінансового становища підприємства у конкретний період своєї діяльності. До основних напрямів поліпшення фінансового стану можна віднести підвищення ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та ділову активність.

Представлені напрямки допоможуть ТОВ «Меблі Сіті» досягти підвищення своєї прибутковості та зміцнення фінансового стану.

ВИСНОВКИ

Оцінка фінансового стану суб'єктів господарювання здійснюється на підставі дослідження стану і динаміки показників, які характеризують фінансово-господарську діяльність підприємства, та факторів, які зумовлюють зміну цих показників.

Переважно основними завданнями оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання є вивчення та оцінка:

- показників платоспроможності, що дає характеристику здатності підприємства своєчасно розрахуватися за зобов'язаннями;
- показників фінансової стійкості, що характеризують ступінь незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування;
- показників ділової активності, що характеризують швидкість обороту капіталу підприємства та його складових;
- показників рентабельності, що показують скільки сформовано чистого прибутку на одну гривню вкладеного капіталу чи витрат тощо;
- показників якості управління.

Оцінка фінансового стану суб'єктів господарювання здійснюється на основі певних принципів. Ефективність оцінки як інструмента менеджменту залежить від їх дотримання та відповідно до них контролюється процес оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання відповідно до певної методики. До принципів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання можна віднести конкретність, комплексність, системність, регулярність, об'єктивність, дієвість, співставлення, науковість.

В процесі оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання можуть використовуватися найрізноманітніші прийоми, методи та моделі фінансового аналізу. Їх кількість та використання залежить від конкретних цілей оцінки та визначаються її завданнями в кожному конкретному випадку.

У досліджувані три роки структура капіталу ТОВ «Меблі Сіті» є сталою. Зокрема, на кінець 2020 р. власний капітал складав 72,25% від усіх джерел

капіталу, у 2021 р. – 67,58 %, у 2022 р. – 70,57 %. Питома вага позикового капіталу з 25,75 % у 2020 р. зросла на кінець 2021 р. до 32,42%, на кінець 2022 р. зменшилася до 29,43%. Тобто підприємство в процесі своєї діяльності сформувало оптимальну стабільну структуру капіталу.

У 2022 р. також найбільша питома вага капіталу припадає на зареєстрований капітал – 67,89%, частка нерозподіленого прибутку – 2,68%, частка короткострокових банківських кредитів – 5,59%, поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги – 14,08%, поточної кредиторської заборгованості бюджету – 0,07%, інших поточних зобов'язань – 9,68%.

Щороку можна спостерігати зростання активів ТОВ «Меблі Сіті»: за три роки вони зросли на 18,25%; за останній рік на 4,74%. Так як підприємство для здійснення своєї основної діяльності орендує складські приміщення та торговельні площі тому воно не має власних основних засобів. Майно підприємства насамперед представлено оборотними активами, що зросли за 2019-2022 рр. на 18,92%.

Більше 99 відсотків активів є оборотними. У 2022 р. у підприємства взагалі не має необоротних активів. У ТОВ «Меблі Сіті» структура оборотних активів характеризується тим, що значна частка належить запасам товарів: а саме 80,53% від загальної вартості оборотних активів - у 2020 р., 75,04% - у 2021 р., 91,92 % - у 2022 р.

Одним із етапів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання є аналіз ліквідності та платоспроможності. Відповідно до складу активів і пасивів ТОВ «Меблі Сіті» нерівність має наступний вигляд $A1 \leq П1; A2 \geq П2; A3 \geq П3; A4 \leq П4$ у 2020-2022 рр. Тобто не виконується перша умова ліквідності балансу, але спостерігається можливість в майбутній перспективі покращення ліквідності.

Відповідно до розрахунку коефіцієнтів абсолютної ліквідності, швидкої ліквідності та загальної ліквідності у ТОВ «Меблі Сіті» спостерігається низький рівень платоспроможності, хоча є платіжні можливості у

майбутньому за умови своєчасних розрахунків за товари з дебіторами та подальшої реалізації товарних запасів.

Відповідно до методики визначення типу фінансової стійкості підприємства для забезпечення такого значного обсягу товарних запасів необхідно щоб капітал підприємства насамперед формувався за рахунок власних джерел. Але дослідження показало, що, ТОВ «Меблі Сіті» користується і позиковими джерелами, зокрема такими як короткострокові кредити банку та у нього накопичений значний обсяг поточної кредиторської заборгованості за товари. Обсягу основних планових джерел не вистачає для повного забезпечення формування необхідних товарних запасів і тип фінансової стійкості ТОВ «Меблі Сіті» у 2020 та у 2022 рр. є кризовим. У 2021 р. розмір обсяг планових джерел збільшився і тип фінансової стійкості підвищився до нестійкого фінансового стану.

Внаслідок орієнтації у діяльності ТОВ «Меблі Сіті» на власний капітал, відносні показники фінансової стійкості мають значення, що засвідчує задовільний рівень фінансової стійкості.

Отже, ТОВ «Меблі Сіті» має специфічну структуру активів та пасивів, тому рівень ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості потребує підвищення. Така практика ведення господарської діяльності сформувалася в період надзвичайних подій, карантинних обмежень, воєнного стану.

Формування кінцевого фінансового результату ТОВ «Меблі Сіті» залежить від сукупних доходів, які характеризують попит на товар. З іншої сторони значним чинником є динаміка сукупних витрат. У 2021 році діяльність товариства з обмеженою відповідальністю «Меблі Сіті» зумовила як зростання доходів так і зростання витрат, тобто товариство масштабувало свій бізнес. У 2022 році обсяг як доходів так і витрат зменшився і товариство отримало збиток.

Значення рентабельності реалізації продукції у ТОВ «Меблі Сіті» є дуже низьким. Це зумовлено внаслідок малого обсягу чистого прибутку порівняно із обсягом чистого доходу від реалізації продукції торговельного

підприємства. У 2020 р. він дорівнював 0,81%, у 2021 р. – 0,98%, у 2022 р. – 1,8%.

Рентабельність власного капіталу, що характеризує ефективність його вкладення має свої особливості на підприємстві. У 2020 р. її значення дорівнювало – 5,12%., у 2021 р. зросло до 5,45%, у 2022 р. зменшилося до - 7,94%.

У ТОВ «Меблі Сіті» значення рентабельності оборотного капіталу майже повністю співпадає зі значенням рентабельністю капіталу. Це пояснюється тим, що оборотні активи займають переважну частку від всіх активів товариства. Значення показника у 2020 р. - 3,24%, у 2021 р. - 3,82%, у 2022 р. – -5,49%.

Найвищий рівень ділової активності торгівельного підприємства спостерігався у 2020 р. Зокрема, значення коефіцієнту оборотності капіталу у 2020 р. дорівнювало 4,01, у 2021р. - 3,9, у 2022 р. зменшилося до 3,04. У 2020 р. тривалість одного обороту капіталу підприємства- продавця меблів була на рівні 91,09 дні, у 2021 р. дорівнювала 93,51 дні, у 2022 р. – 119,98 дні. Тобто відбувається сповільнення швидкості обороту оборотного капіталу підприємства.

Аналіз та узагальнення складу, результативності та практичної застосування у вітчизняних умовах прийомів поліпшення фінансового стану суб'єктів господарювання дозволяють систематизувати методи, що варто використати ТОВ «Меблі Сіті» з метою локалізації проблем фінансового стану та забезпечення політики перспективного розвитку. До цих методів можна віднести реорганізаційні, оптимізаційні, фінансово-кредитні, перспективний розвиток.

Процедура покращення фінансового стану підприємства передбачає розробку плану покращення фінансового стану підприємства на основі проведених досліджень причин виникнення проблем та існуючих механізмів відновлення фінансової стійкості та платоспроможності підприємств.

Існують такі основні напрямки, за допомогою яких підприємство торгівлі може досягти підвищення своєї прибутковості:

- 1) Зменшення числа посередників на шляху руху товарів від виробника до роздрібною торговою мережі;
- 2) Розвиток сервісних послуг, які можуть бути надані покупцям та клієнтам підприємства торгівлі;
- 3) Розробка та здійснення обґрунтованої цінової політики та стратегії;
- 4) Поліпшення структури обороту підприємства. Структура обороту повинна відповідати перевагам споживачів, що змінюються;
- 5) Пошук додаткових джерел доходів шляхом оновлення матеріально-технічної бази, підвищення ефективності діяльності комерційної, фінансової та розрахунково-платіжної служб та ін.

У процесі реалізації фінансової стратегії торговельного підприємства велика увага має приділятися напрямкам покращення фінансового стану торговельного підприємства: підвищенню ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності.

Представлені напрямки допоможуть ТОВ «Меблі Сіті» досягти підвищення своєї прибутковості та зміцнення фінансового стану.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверіна М.Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення. Актуальні проблеми економіки. 2012. №9. С. 92-100.
2. Базилінська. О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] К.: Центр учбової літератури, 2012. 328 с
3. Деркач О.В. Проблеми аналізу фінансового стану підприємства Ефективна економіка URL: [http:// www.economy.nauka.com.ua/?op=1;'=z](http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1;'=z) 1982
4. Денисенко М. П., Зазимко О. В. Основні аспекти оцінки фінансового стану підприємств *Агросвіт* № 10, 2015. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/10_2015/10.pdf
5. Денисенко М.П. Заходи покращення фінансового стану підприємства у сучасних умовах господарювання. *Економіка і держава*. 2019. №12. С. 61-65.
6. Дорошенко А. П. Оцінка ліквідності та платоспроможності в контексті діагностики загального фінансового стану підприємства. *Ефективна економіка*. 2010. №3.– С. 72. – URL: www.economy.nauka.com.u
7. Заюкова М.С. Теоретичні аспекти дефініції "Фінансовий стан підприємства" URL: http://intkonf/org/ke_nzayukovamskjvalchukapteoretichni_aspektidefinitiyifinansjviystanpidpriemstva/ 5
8. Івченко Л. І. Аналіз фінансового стану підприємства: інформаційне та методичне забезпечення. *Фінанси, облік і аудит*. 2015. Випуск 1 (25). С.197-210.
9. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. К.: МАУП, 2000. 152 с.
10. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: підручник / За ред. проф. А.Г. Загороднього. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2008. 487 с.
11. Ковалевська А.В., Асєєв С.І. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства. *Бізнес Інформ*. 2012. № 3. С. 163-169.

12. Комариця Л.Л. Аналіз фінансового стану підприємства у кризових умовах економіки / Л. Л. Комариця, Ю.Г. Кіцак URL: http://www.rusnauka.com/9_DN_2010/Economics/61392.doc.htm.
13. Ковтуненко К. В., Шацкова Л. П. Економічне оцінювання інноваційної діяльності промислового підприємства: своєчасність процесу та достовірність результату: монографія, О.: ФОП Бондаренко М.О., 2015. 254 с.
14. Козлянченко О. М. Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства при загрозі банкрутства. *Актуальні проблеми економіки*. №10(112). 2011. С. 182-187.
15. Ковтуненко Ю.В. Методичні основи аналізу фінансового стану промислового підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2016. № 8/2. С. 40-41.
16. Ковалевська А.В. , Асєєв С.І. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства. *Бізнес Інформ*. 2012. № 3. С. 163-169.
17. Ковтуненко Ю.В. Методичні основи аналізу фінансового стану промислового підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2016. № 8/2. С. 40-41.
18. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий аналіз» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування / Ткаченко І.П. Кам'янське, ДДТУ, 2019 р. 223 с.
19. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз підприємств К. : Знання, 2000. 378 с.
20. Ларка М. І., Лісовські Г.О. Аналіз фінансового стану підприємства як засіб підвищення ефективності його діяльності *Вісник НТУ «ХПІ». Серія «Технічний прогрес і ефективність виробництва»*. 2013. № 22 (995). С. 168–174.
21. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: Монографія. К.: КНЕУ, 2001. 387 с.

22. Лях О. І. Методичні рекомендації до оцінки фінансово-економічної діяльності підприємств машинобудування на основі адаптивно-реноваційного підходу. Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. 2013. № 4 (24). С.94-103.
23. Мних Є. В. Економічний аналіз: Підручник. 2-ге вид. К.: ЦНЛ, 2005. 472 с.
24. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені Наказом Мінфіну України від 28.03.2013 р. №433. URL: http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/article?art_id=382859&cat_id=293536
25. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти». URL: www.minfin.gov.ua/file/link/.../file/ias32.pdf.
26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
27. Новий тлумачний словник української мови: У 4-х т. / Яременко В. В., Сліпущко О. М. К.: Аконт, 1999. Т. 2. 969 с.
28. Олійник О.В. Стан економічного аналізу в Україні: проблеми адаптивності до інституційних запитів. *Міжнародний збірник наукових праць*. 2010. № 1 (16). С. 158-169.
29. Петренко В. С. Квасова О. П. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства. *Міжнародний науковий журнал*. 2015. №8. С. 139-142.
30. Пітінова А.О. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства: сутність і необхідність *Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ*, Серія: Економічні науки. 2013. № 4. С. 379- 389.
31. Полозова В.М. Сучасні підходи до оцінки фінансового стану підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. № 5. Т. 2. С. 78-83.

32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» (П(С)БО 7) затверджено наказом Міністерства фінансів від 27.04.2000 № 92 URL: <https://zakon.help/law/92/>.
33. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» (П(С)БО 8) затверджено наказом Міністерства фінансів від 18.10.1999 № 242. URL: <https://zakon.help/law/242/>.
34. Приходько Н.І. Поняття фінансового стану підприємства: деякі аспекти його визначення // ФІП ФІП PSE. 2010. Т. 8, С. 188 -190.
35. Петленко Ю. В. Фінансовий менеджмент. Навчальний посібник / Петленко Ю. В. К.: Кондор, 2007. 298 с.
36. Приходько Н.І. Поняття фінансового стану підприємства: деякі аспекти його визначення ФІП ФІП PSE. 2010. Т. 8. С. 188–190.
37. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навчальний посібник. 2-е вид., випр. і доп. К.: Знання, 2005. 662 с.
38. Савченко О. С., Мельник Ю. М. Проблеми застосування збалансованої системи показників на вітчизняних підприємствах. Маркетинг і менеджмент інновацій, 2011. № 1. С. 192–203.
39. Сокольська Р. Б. Зелікман В. Д., Акімова Т. Фінансовий аналіз: Ч. 2. Спеціальні методи фінансового аналізу. Дніпро: НМетАУ, 2016. 76 с.
40. Сорока Й.Й. Зарубіжний досвід оцінювання фінансового стану підприємств у сучасних умовах господарювання *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2015. №2(46). С. 363–367.
41. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / Ю. М. Тютюнник, Л. О. Дорогань-Писаренко, С. В. Тютюнник. Полтава: Видавництво ПП «Астрая», 2020. 434 с. 56.
42. Федорович Р. В., Загородна О. М., Серединська В. М. Фінансовий аналіз: Навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТАНГ, 2001. 149 с
43. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / І. П. Отенко, Г. Ф. Азаренков, Г. А. Іващенко. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.

44. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон Тернопіль:, ТНЕУ, 2016 304 с.
45. Череп А. В., Гамова О.В., Козачок І. А. Фінансовий аналіз. навчальний посібник. К. : Кондор, 2020. 277 с.
46. Черниш С.С. Проблеми застосування методик аналізу фінансового стану на вітчизняних підприємствах *Всеукраїнський науково виробничий журнал "Інноваційна економіка"*. 2012. № 5. С. 142-146.
47. Чумак О. Економічна діяльність підприємств: сутність, концептуальна парадигма, регулювання Економічний дискурс. 2019. Випуск 2. С. 104-112.
48. Шурпенкова Р. К. Методика аналізу фінансового стану суб'єктів господарювання *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Проблеми інтеграції України у світовий фінансовий простір*, Вип. 1 (99). 2013. С.118-116.

Анотація

Кобидов Є. І. Оцінка фінансового стану суб'єктів господарювання. – Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття першого рівня вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, Чернівці, 2023.

У кваліфікаційній роботі розкрито теоретичні та практичні аспекти оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання. Розглянуто зміст, завдання, види, прийоми та методи оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання. Здійснено оцінку фінансового стану товариства з обмеженою відповідальністю на базі показників річної фінансової звітності підприємства. Визначено напрямки вдосконалення оцінки фінансового стану ТОВ «Меблі Сіті».

Ключові слова: фінансовий стан, платоспроможність, ліквідність, фінансова стійкість, рентабельність, ділова активність.

Summary

Kobidov E. I. Assessment of the financial state of economic entities. - Manuscript. Qualification work for obtaining the first level of higher education "bachelor" in specialty 072 "Finance, banking and insurance". Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2023.

The theoretical and practical aspects of assessing the financial condition of economic entities are disclosed in the qualification work. The content, tasks, types, methods and methods of assessing the financial condition of economic entities are considered. The financial condition of the limited liability company was evaluated based on the indicators of the company's annual financial statements. The directions for improving the assessment of the financial condition of LLC «Meбли Siti» have been determined.

Keywords: financial condition, solvency, liquidity, financial stability, profitability, business activity.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Є. І. Кобидов
(підпис)